

DIREKTORATET
FOR BYGGKVALITET

ÅRSRAPPORT 2021
**GODE BYGG FOR
ET GODT SAMFUNN**

Innhold

3	<u>Del I • Leders beretning</u>	49	<u>Del IV • Styring og kontroll i virksomheten</u>
7	<u>Del II • Introduksjon til virksomheten og hovedtall</u>	55	<u>Del V • Vurdering av framtidsutsikter</u>
8	Vårt samfunnsoppdrag	58	<u>Del VI • Årsregnskap</u>
9	Organisering og ledelse	59	Ledelseskommentar årsregnskapet 2021
12	Hovedtall	63	Oppstilling av bevilgningsrapportering
13	<u>Del III • Årets aktiviteter og resultater</u>	65	Oppstilling av artskontorrapportering
15	Delmål 1: Fremme bærekraftig byggevirksomhet		
23	Delmål 2: Enkle byggeregler og digitalisering		
32	Delmål 3: Forsvarlig byggkvalitet		
36	Delmål 4: Kunnskap om kvalitet		
45	Internasjonalt arbeid		
46	Veiledning og kommunikasjon		

DEL I

Leders beretning

Bærekraft som drivkraft

Vi skal ha sikre, miljøvennlige og tilgjengelige boliger og bygg, tilpasset befolkningens behov. DiBK arbeider for dette gjennom å forvalte og videreutvikle regelverket slik at vi kan bygge effektivt og samtidig bærekraftig.

Å fremme bærekraftig byggevirksomhet var sentralt i oppdraget vårt for 2021. FNs bærekraftsmål handler ikke bare om å stanse klimendringene, men om å fremme ansvarlig forbruk og sirkulær økonomi, gode byer og samfunn, innovasjon og infrastruktur, og anstendig arbeid. Alle disse temaene kommer vi i berøring med, og vi tilstreber å ha dette helhetsbildet når vi jobber med oppdragene våre.

Digitalisering og utvikling av regelverk

Gjennom 2021 har vi jobbet med regelverksutvikling, digitalisering av regelverk og digital veiledning. Vi har levert på en rekke utviklingsoppdrag som tar opp i seg aktuelle utviklingstrender, for å skape et enklere regelverk. Flere høringer er gjennomført og nye regelverk innført, blant annet at nye bygg skal være klargjort for ladeanlegg til elbil.

DiBK skal være en pådriver for digitalisering i byggenæringen. Vi kan glede oss over viktige framskritt i vår digitale regelverksplattform, Fellestjenester BYGG, som kontrollerer og sender inn byggesøknader til riktig kommune. Nærmere 50 prosent av alle søknader sendt av profesjonelle aktører gikk gjennom Fellestjenester BYGG i 2021.

Vi har nådd målet om at over 60 prosent av landets kommuner skal bruke eByggesak i sin byggesaksbehandling. Når stadig flere aktører bruker de digitale søknadsverktøyene, oppnår vi forenkling og effektivisering for bransjen, bedre kvalitet i byggerier og mer likebehandling landet rundt.

Gjennom året har vi utviklet digital veiledning for prosjektering av trapper og for arbeider på eksisterende bygg. Begge verktøyene ble lansert like over nyttår 2022, og tilbakemeldingene fra næringen har vært svært gode. Dette bidrar til effektivitet og kvalitet i byggesaker.

Foto: DiBK

Nytt og gammelt

Av og til skal vi bygge nytt, men det er enda mer bærekraftig å forvalte bygningsmassen vi allerede har. Byggenæringen står for en betydelig andel av klimagassutslippene, med rundt 25 prosent av avfallet i Norge. Dermed blir ombruk et sentralt tema. I 2021 lanserte vi en veileder for ombruk av byggevarer og vi utviklet regelverket for å muliggjøre mer ombruk.

Det er byggenæringen og kommunene som er DiBKs primære målgrupper, men privatpersoner eier størstedelen av boligmassen i Norge. Disse utgjør også en viktig målgruppe. Over én million husholdninger pusset opp boligen i 2021. Våren 2021 lanserte vi oppussingsråd beregnet på private boligeiere og foretak som leverer oppussingstjenester. Rådene forteller hvordan du kan pusse opp smartere, ruste huset for et endret klima og, ikke minst, renovere mer bærekraftig. Oppussingsrådene fikk mye oppmerksomhet, både i bransjen og blant privatpersoner. I 2021 lanserte vi også en digital veileder for de som ønsker å lage påbygg eller terrasse, og lurte på om det er søknadspliktig.

Fra kunnskap til bruk

Kunnskap om regelverket er en forutsetning for at det blir forstått og tatt i bruk. Spørreundersøkelser blant våre brukere viser at de er godt fornøyde med veiledningen de får på våre nettsider og i svartjenesten. Andre kunnskapshevende tiltak, som Byggesaksdagene og jevnlig webinarer om regelverksendringer og veiledningstjenester er svært populære og vokser stadig i tilslutning.

I markedstilsynet jobber vi kontinuerlig for større bevissthet blant produsenter og forhandlere av byggevarer. Regelverket må følges og produkter merkes rett, slik at forbrukere og byggenæringen kan ta opplyste valg i byggeprosessen, og ivareta sikkerheten i boliger og bygg.

Det er blitt gjort store framskritt med digitaliseringsarbeidet gjennom 2021.

Gjennom måten vi utfører tilsynene på, vi har prøvd å bidra til større bevissthet omkring regelverket og merking av byggevarer. God veiledning i markedstilsynet er like viktig som det formelle aspektet.

Større oppmerksomhet

Vi har det siste året merket større interesse for byggesaker i pressen. Etterdønningene av katastrofen på Gjerdrum viste hvor vanskelig og komplekst byggeri kan være når alle faktorer skal tas med i beregningen. En annen sak som har tatt plass i det offentlige ordskiftet, er saken om merking av utvendig behandlet trepanel. Forslaget til nye klimabaserte energikrav i det bygningstekniske regelverket har også skapt debatt.

Uansett hvor vanskelige sakene er, har vi gjort oss tilgjengelige og forklart regelverk, roller og ansvar. Debatt om byggeri og regelverk er et gode. Det bygde miljøet er del av alles hverdag. Derfor angår utviklingen i byggenæringen oss alle.

Nye tider, nye metoder

Til slutt må jeg få framheve det gode fagmiljøet i DIBK. Dyktige medarbeidere har gjennom nok et år med pandemi vært løsningsorienterte og effektive. Vi har i all hovedsak levert på oppdragene i departementets tildelingsbrev, og vært kreative når smittevern la hindringer i veien for oss.

Pandemien har også ført med seg at vi som organisasjon har endret måten vi arbeider på. Høsten 2021 innførte vi en fleksibilitetspolitikk som gjør at de fleste av våre medarbeidere arbeider delvis med hjemmekontor. Vi har også videreutviklet virksomhetsstyringen, for å arbeide enda mer effektivt og målrettet.

Året 2021 ga oss en ny regjering. Vi vil benytte anledningen til å takke den forrige regjeringen for samarbeidet. Nå ser vi fram mot et år med spennende oppdrag, i god dialog med vårt departement. Digitalisering og regelverksutvikling i et bærekraftsperspektiv blir sentralt også i året som kommer.

Oslo, 15. mars 2022

A handwritten signature in blue ink, which appears to be 'Per-Arne Horne'. The signature is fluid and stylized, written over a thin blue horizontal line.

Per-Arne Horne
Direktør

DEL II

Introduksjon til virksomheten, og hovedtall

Om Direktoratet for byggkvalitet

Direktoratet for byggkvalitet er et forvaltningsorgan som er underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Vi er et nasjonalt kompetansesenter på bygningsområdet, vi forvalter det byggtekniske regelverket og er et virkemiddel for å realisere bygningspolitikken.

Vårt samfunnsoppdrag

Direktoratet skal øke kunnskapen om bygge-regler og byggesaksprosess i byggenæringen, kommunene og blant bolig- og byggeiere. Vi deltar i internasjonalt myndighetsarbeid og er engasjert i nasjonalt og internasjonalt standardiseringsarbeid på byggområdet. Direktoratet er også tilsynsmyndighet for byggevaremarkedet og har ansvar for den sentrale godkjennings-ordningen for foretak med ansvarsrett. Direktoratet ble etablert 1. januar 1985, som Statens bygningstekniske etat. Fra 1. januar 2012 ble navnet endret til Direktoratet for byggkvalitet. Vi har kontorer i Oslo og på Gjøvik.

Direktoratet for byggkvalitet skal bidra til at det på en effektiv måte bygges sikre, miljøvennlige og tilgjengelige boliger og bygg, og at kravene til byggverk følges. Vi arbeider mot kommunene, aktørene i byggeprosessen og byggevaremar-kedet. Vi skal ha god oversikt over hvordan regelverket virker, og vi skal ha god kjennskap til den faglige utviklingen som bidrar til god byggkvalitet.

Vår visjon er «gode bygg for et godt samfunn»

Med gode bygg mener vi bygninger og byggverk som har gode visuelle kvaliteter og som er trygge og brukbare for alle. De er helse- og miljøvennlige, med fornuftig økonomi gjennom hele livsløpet. Høy kvalitet i bygde miljøer bidrar til gunstig steds-utvikling og en bærekraftig samfunnsutvikling.

Vår rolle er å vise vei til gode bygg og omgivelser

I samhandling med de som bygger, myndigheter og fagmiljøer utvikler vi kunnskap om byggeregler og prosesser som fremmer kvalitet i bygninger og byggverk.

Våre hovedmål for 2021

Sikre, miljøvennlige og tilgjengelige boliger og bygg

Effektiv ressursbruk i byggeprosessen

Våre verdier

Vi er bevisste samfunnsoppdraget

– for å ivareta helheten

Vi er pålitelige

– og holder det vi lover

Vi er interesserte og nysgjerrige

– for å bli bedre i morgen

Vi er gode formidlere

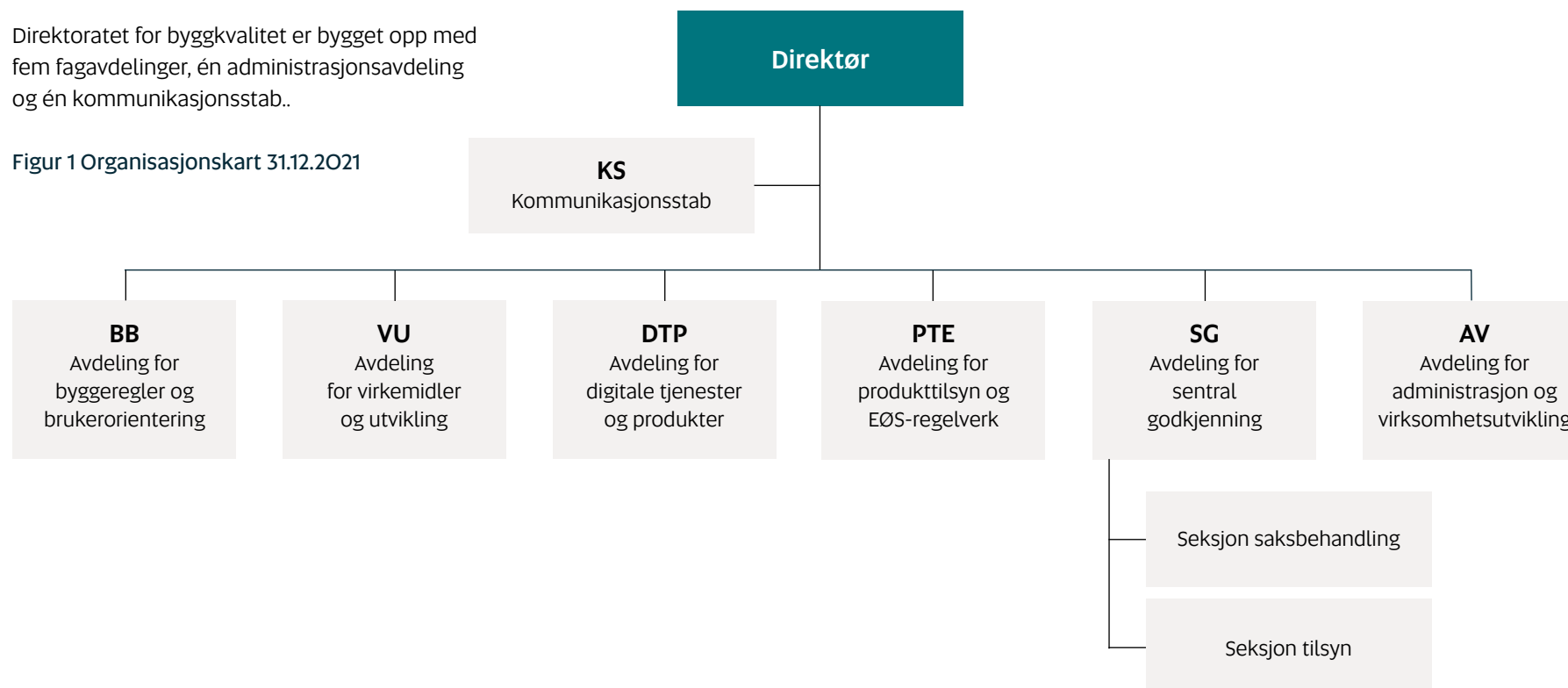
– fordi kunnskap får verdi når den deles

Organisering og ledelse

Direktoratet for byggkvalitet er bygget opp med fem fagavdelinger, én administrasjonsavdeling og én kommunikasjonsstab..

Figur 1 Organisasjonskart 31.12.2021

Direktoratet blir ledet av direktør Per-Arne Horne.

Vi arbeider kontinuerlig med å videreutvikle direktoratet slik at vi hele tiden løser oppgavene våre på en hensiktsmessig måte. I 2021 har vi gjennomført en mindre omorganisering som skal ruste oss til å arbeide godt og langsiktig med digitalisering. I løpet av pandemien er vi blitt dyktige til å arbeide fra hjemmekontor, uten at det går ut over produktiviteten. I august 2021 innførte vi derfor en fleksibilitetspolitikk som er blitt godt mottatt blant de ansatte.

Avdeling for sentral godkjenning har ansvar for ordningen med sentral godkjenning – en frivillig godkjenningsordning som skal bidra til å sikre kvalitet i det som bygges. Avdelingen drifter og vedlikeholder ordningen og fører tilsyn med foretak som har sentral godkjenning. Avdelingen har kontor på Gjøvik og ledes av avdelingsdirektør Steinar Andersen.

De andre avdelingene holder til i Oslo.

Avdeling for virkemidler og utvikling har ansvar for regelverksutvikling og bruk av andre virkemidler. Det er en viktig føring for arbeidet at bygningsmassen skal kunne møte framtidens behov. Avdelingen har ansvar for utredninger, evalueringer og analyser av effektene av regelverket. Avdelingen har spesielt ansvar for byggeteknisk forskrift og tilhørende veiledning, samt at forskriften er brukervennlig, legger til rette for innovasjon og kan brukes i digitale løsninger. Christine Molland Karlsen er avdelingsdirektør.

Avdeling for byggeregler og brukerorientering er ansvarlig for veiledning om gjeldende regelverk. Avdelingen utvikler veiledningsmaterieell til SAK og TEK og gir regelverksstøtte til kommuner, byggenæring og publikum. Sentrale arbeidsområder for avdelingen er formidling, brukerorientering og utvikling av digital regelverksformidling. Avdelingen blir ledet av avdelingsdirektør Therese Brøndum.

Foto: Jiri Havran

Avdeling for produkttilsyn og EØS-regelverk

fører markedstilsyn med produkter til byggverk. Avdelingen utvikler regelverket som regulerer produktdokumentasjon og bidrar til utviklingen av felleseuropeisk regelverk. Avdelingen har ansvar for å peke ut og følge opp tredjepartsorgan som blir brukt når det utarbeides produktdokumentasjon. I tillegg har avdelingen ansvar for reglene om løfteinnretninger i byggverk, og sikkerhetskontroll av løfteinnretninger. Avdelingen støtter og veileder kommunene i deres tilsyn i byggesak. Hanne Kofstadmoen er avdelingsdirektør.

Avdelingen for digitale tjenester og produkter

har overordnet ansvar for arbeidet med digitalisering. Hovedsatsingen er Fellestjenester BYGG, en digital tjeneste som legger til rette for selvbetjening og automatisering av byggesaksprosessen. Avdelingen har også ansvar for digitalisering av byggesaksforskriften og har startet arbeidet med å digitalisere plansaksområdet. Avdelingen blir ledet av avdelingsdirektør Kari Befring Bjørnstad.

Avdeling for administrasjon og virksomhetsutvikling

har ansvaret for administrative støttefunksjoner for effektiv styring og forvaltning. Dette omfatter økonomi, regnskap, lønn, arkiv, personaladministrasjon og IKT-forvaltning. Avdelingen arbeider også med koordinering og støtte til styring og kontroll av virksomheten, kompetanseutvikling og arbeidsplanlegging, samt styringsdialogen med departementet. Rune Melleby er avdelingsdirektør.

Kommunikasjonsstab har redaktøransvaret for nettsider, nyhetsbrev, direktoratets tilstedeværelse i sosiale medier og pressevaktordning. Staben gir kommunikasjonsfaglig rådgivning til fagavdelingene, og planlegger og gjennomfører kommunikasjonstiltak. Kommunikasjonsstaben blir ledet av kommunikasjonssjef Karen Thommesen.

Vi arbeider kontinuerlig med å videreutvikle direktoratet slik at vi hele tiden løser oppgavene våre på en hensiktsmessig måte.

Foto: DIBK

Hovedtall

Tabell 1: Utvalgte volumtall 2019–2021

Volumtall	2019	2020	2021
Antall dokumenttilsyn (byggevarer)*	131	138	133
Antall dager saksbehandlingstid (tilsyn byggevarer)	217	119	41
Antall dokumenttilsyn (sentral godkjenning)	762	859	878
Antall stedlige tilsyn (sentral godkjenning)**	355	65	42
Antall godkjente foretak (sentral godkjenning)	13 206	12 580	12 450
Antall søknader laget i ByggSøk***	76 349	48 071	13 359
Antall søknader sendt via Fellestjenester BYGG	1 056	13 819	30 703
Antall nabovarsler sendt via Fellestjenester BYGG	254 397	667 650	965 735

*Antall avsluttede tilsyn.

**På grunn av koronasituasjonen ble det ikke gjennomført stedlige tilsyn fra mars 2020 til oktober 2021. Ni av tilsynene i 2021 ble gjennomført digitalt.

***ByggSøk ble endelig avviklet 31.12.2021 til fordel for Fellestjenester BYGG.

Fra 1.10.2020 var det ikke lenger anledning til å opprette nye søknader gjennom ByggSøk, kun sende inn allerede lagrede søknader.

Tabell 2: Utvalgte tall fra årsregnskapet 2019–2021

	2019	2020	2021
Antall ansatte*	91	87	88
Antall utførte årsverk	82	78,5	80
Antall avtalte årsverk*	90	85	86
Samlet tildeling	166 699 893	180 991 000	173 320 000
Utnyttelsesgrad	96 %	85 %	96,8 %
Driftsutgifter	157 350 121	152 681 228	165 932 398
Lønnsandel av driftsutgifter	49 %	49 %	48 %
Lønnsutgifter per årsverk	940 380	961 655	990 225
Driftsutgifter per årsverk	978 524	983 329	1 083 930
Budsjettert inntekt gebyr (sentral godkjenning)	44 031 000	41 000 000	38 959 000
Resultat av inntekt gebyr (sentral godkjenning)	40 938 900	39 000 790	38 594 900
Resultatgrad inntekt gebyr (sentral godkjenning)	93 %	95 %	99 %
Budsjettert inntekt overtredelsesgebyr	106 000	108 000	110 000
Resultat av inntekt overtredelsesgebyr	30 146	75 435	20 000

* Tallene er hentet fra SSB statistikk

DEL III

Årets aktiviteter og resultater

Vi har i 2021 fortsatt arbeidet med forenkling av byggeregler og digitalisering. Slik vi ser det, er digitalisering også ett av flere grep som kan bidra til en mer effektiv og bærekraftig bransje.

Foto: Jiri Havran

DiBK skal støtte opp om følgende mål som regjeringen har for bolig- og bygningspolitikken:

- sikre, miljøvennlige og tilgjengelige boliger og bygg.
- effektiv ressursbruk i byggeprosessen.

Våre prioriteringer for 2021 var følgende:

- fremme bærekraftig byggevirkosomhet.
- forenkle byggereglene, og fremme digitalisering og etterlevelse av regelverket
- fremme forsvarlig byggkvalitet.
- styrke kunnskapen om bygningsmassen og etterlevelsen av regelverket.

Direktoratet er godt fornøyd med resultater og måloppnåelse. Vi har arbeidet effektivt, og i god dialog med vårt departement har vi i all hovedsak levert innenfor oppdragene og styringsparametere.

I denne delen av årsrapporten gir vi en samlet framstilling av aktiviteter og resultater fra året som er gått. Innholdet er i all hovedsak strukturert etter de fire delmålene som ble gitt oss gjennom tildelingsbrevet for 2021.

Foto: Jiri Havran

DELMÅL 1

Fremme bærekraftig byggevirkksomhet

Byggenæringen må bli mer bærekraftig dersom vi i Norge skal nå målene våre om å bli et lavutslippssamfunn. Vi skal være ambisiøse og har et klart mål om å redusere miljø- og klimaavtrykk fra bygg, samtidig som vi sørger for at tiltakene vi innfører er treffsikre og ikke gir urimelige kostnader. Her er det en rekke ulike tiltak som samlet sett vil gi resultater som monner.

Gjennom 2021 har vi arbeidet med bærekraft på ulike områder. Det meste av bygningsmassen vi skal bruke 50 år fra nå, er allerede bygget. Det ligger store gevinster i hvordan den forvaltes og videreutvikles. Dette gjelder både vedlikehold av bygningsmassen og transformasjon til ny bruk der den eksisterende bruken ikke lenger er aktuell, samtidig som deler av den eksisterende bygningsmassen kan energieffektiviseres.

Vi må også få et enda bedre grep om sirkulærøkonomien i byggenæringen. Her er ombruk av byggevarer sentralt, og i 2021 har vi arbeidet både med veiledning og regelverksendringer for å muliggjøre mer ombruk. Samarbeid med næringen om digitalisering, for å utvikle felles løsninger, vil i det videre arbeidet være avgjørende for å få til mer ombruk. DiBK deltar på flere arenaer for å være en pådriver i dette arbeidet.

DiBK har i 2021 sendt ut forslag til endringer i TEK17 på energi- og klimaområdet. De norske energikravene er allerede blant de strengeste i Europa. Samtidig vet vi at det er betydelige klimagassutslipp forbundet med produksjon og transport av byggematerialer. Vi har derfor vært opptatt av å finne løsninger som bidrar til å redusere det samlede utslippet fra bygg. I tillegg må våre bygde omgivelser også

tilrettelegge for andre grønne løsninger. I 2021 ble regelverket også endret slik at vi på sikt får en bedre infrastruktur for lading av elbiler.

OMBRUK I PRAKSIS – REGELVERK OG DIGITALISERING

Byggenæringen står for en stor del av det samlede avfallet i Norge. Gjennom livsløpet til et bygg, oppstår det betydelige mengder avfall, fra produksjonen av byggematerialer og selve byggingen, vedlikeholdet, rehabiliteringer og en eventuell riving av bygget.

Økt ombruk av byggevarer vil legge til rette for at byggenæringen kan bruke ressurser om igjen, og at brukte byggevarer kan inngå i en sirkulær økonomi. Dagens regelverk er ikke utformet med tanke på ombruk av byggevarer. I 2021 foreslo DiBK en endring i forskrift om omsetning og dokumentasjon av produkter til byggverk (DOK), som innebærer et unntak fra kravene til produkt-dokumentasjon for brukte byggevarer.

Forslaget vil kunne gjøre det enklere å omsette brukte byggevarer og kan føre til økt ombruk, fordi det kan bli lettere å dokumentere produktene. Klima- og miljøkonsekvensene ved ombruk av byggevarer vil normalt være positive.

NYE KLIMABASERTE ENERGIKRAV I TEK17

Norge har ambisiøse forpliktelser om å redusere klimagassutslippene. Fra bygg kommer de største klimagassutslippene gjennom indirekte utslipp fra produksjon av materialer og gjennom transport. Byggenæringen legger beslag på omtrent 40 prosent av materialressursene i samfunnet. For å lykkes med en overgang til en mer ressurseffektiv og sirkulær økonomi må regelverket legge til rette for at byggenæringen skal bidra til å redusere klimagassutslippene og begrense ressursbruken der det er mulig. Vi har derfor sendt på høring en rekke forslag til endringer i TEK17 og SAK10 som skal bidra til bedre ressursutnyttelse og overgang til sirkulær økonomi. Det var stor oppslutning om høringen og vi mottok nærmere 100 uttalelser.

Ombruk av byggevarer engasjerer mange, men for å klare overgangen til sirkulær økonomi kreves det at regelverket tilrettelegges.

Foto: DiBK

Oppdrag fra 2021

Nr. 1/2021: DiBK skal sende forslag til nye energi- og miljøkrav i TEK17 på høring, og skal utarbeide forslag til endelig forskrift. Frist 01.11.21

DiBK har utarbeidet høringsnotat og sendt på høring et forslag om at dagens energikrav blir supplert med krav som bidrar til å redusere klimagassutslipp fra materialer og til en bedre ressursutnyttelse. Dette vil bidra til en sirkulær økonomi. DiBK foreslo:

- at det stilles krav til klimagassregnskap for boligblokker og yrkesbygg
- endringer som legger til rette for ombruk
- skjerpede krav til avfallssortering
- kartlegging av materialer, egnet for ombruk, i eksisterende bygg

Nr. 2/2021: DiBK skal i dialog med byggenæringen utarbeide bedre informasjon og veiledning om gjeldende regelverk for brukte byggevarer. Frist 01.05.21.

I dialog med byggenæringen har vi laget en veileder for salg av gamle byggevarer. Den skal bidra til en bedre forståelse av kravene til brukte byggevarer. Veilederen er hovedsakelig laget for de som omsetter brukte byggevarer, og den ble publisert på våre nettsider i mai 2021.

Nr. 3/2021: DiBK skal videre vurdere behovet for endringer i de nasjonale kravene i DOK, slik at det blir tydelig hvilke regler som gjelder for brukte byggevarer, og utarbeide et høringsnotat med forslag til forskriftsendringer. Frist 01.07.21.

DiBK har utarbeidet høringsnotat og sendt på høring et forslag om å endre DOK § 9. Endringen vil innebære et unntak fra kravene til produktdokumentasjon for brukte byggevarer, som ikke er underlagt krav om CE-merking.

Nr. 4/2021: DiBK skal utarbeide forslag til endelig forskrift for krav til ladeklare bygg. Frist 01.04.21.

Nye bestemmelser i byggt teknisk forskrift for ladeklare bygg trådte i kraft 1. juli 2021. De nye bestemmelsene gjelder for nyetablering av parkeringsplasser der det er stilt krav om parkering etter plan- og bygningsloven. Bestemmelsene legger til rette for rask utbygging av ladeinfrastruktur i hele landet og vil bidra til å realisere målet om at Norge skal bli et lavutslippssamfunn innen 2050.

Nr. 10/2021: Bestilling av underlag for en langsiktig strategi for energieffektivisering ved renovering av bygninger. Frist 20.12.2021

Vi har sammen med Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE) laget utkast til underlag for en langsiktig strategi for renovering av bygninger. Rapporten skal danne grunnlag for det videre arbeidet med denne strategien, som er et krav i energieffektiviseringsdirektivet (2012/27/EU) (EED).

Oppdrag videreført fra 2020

Nr. 9/2020: DiBK skal bistå KMD i forskriftsarbeid med å tydeliggjøre regelverket for eksisterende byggverk, blant annet regler ved bruksendring. KMD kommer tilbake til konkretisering og frist.

Direktoratet skulle bistå departementet i arbeidet med å tydeliggjøre regelverket for eksisterende bygg. Oppdraget er utsatt etter avtale med departementet.

Nr. 16/2020: DiBK skal utarbeide en eksempelveileder som definerer sentrale begreper i regelverket for eksisterende byggverk, bl.a. begrepene «hovedombygging», «vesentlig endring», «vesentlig reparasjon» og «alminnelig vedlikehold». Veilederen skal være ferdigstilt før ikrafttredelse av lovendringer, som tidligst vil skje 01.01.2022. Mandatet for arbeidet avklares i samarbeid med KMD.

Direktoratet har laget en digital veileder som forklarer begrepene hovedombygging, vesentlig endring, vesentlig reparasjon og vedlikehold. Dette er sentrale begreper for å forstå regelverket som gjelder for eksisterende bygg.

Veiviseren gir praktiske eksempler på arbeider på eksisterende bygg, og gir blant annet svar på søknadsplikt og om tekniske krav gjelder. Målet er at reglene om arbeid på eksisterende bygg skal bli enklere å forstå og praktisere for kommune, bransje og privatpersoner.

FAKTA

NYE REGLER GIR LADEKLARE BYGG

Stadig flere skaffer seg elbil og Norge skal bli et lavutslippssamfunn innen 2050. Det har vært et mål at nye personbiler og lette varebiler skal være nullutslippskjøretøy innen 2025.

Hensikten med å gjøre bygg ladeklare, er å gjøre det mulig å installere ladesystem på et senere tidspunkt, uten at det blir behov for omfattende tiltak i bygget. Reglene gjelder ikke installering av selve ladeanlegget, men å klargjøre føringsveier og plass for elektrisk infrastruktur.

Reglene i TEK17 gjelder nybygg og hovedombygging av eksisterende bygg. Kravene gjelder uavhengig av om parkeringsplassene er i tilknytning til en bygning, utendørs, i en garasje eller inne i en bygning.

Elbil og ladeklare bygg er tematikk som opptar mange. Endringen fikk stor oppmerksomhet, både i riksmidier og fagpresse.

STRATEGI FOR ENERGI-EFFEKTIVISERING AV EKSISTERENDE BOLIGER

Norge skal gjennomføre EUs energieffektiviseringsdirektiv artikkel 4, og til dette skal det utarbeides en langsiktig strategi for renovering av bygninger. Målet er at eksisterende bygg skal bli mer energieffektive. Sammen med NVE har DiBK beskrevet følgende hovedtema som underlag til strategien:

- Oversikt over bygningsmassen i Norge, med anslag på hvor stor andel av bygningsmassen som er bygget etter ulike historiske krav og hvilken energitilstand byggene har i dag.
- Beskrivelse av kostnadseffektive tiltak for renovering av ulike bygningskategorier.
- Redegjørelse for gjeldende nasjonale reguleringer og andre virkemidler.
- Estimer av forventede energibesparelser som følge av eksisterende og vedtatt politikk.

Foto: Mostphotos

FAKTA

VEILEDNING OM EKSISTERENDE BYGG

På oppdrag fra departementet har direktoratet laget en digital veileder som forklarer sentrale begreper i regelverket om eksisterende bygg: hovedombygging, vesentlig endring, vesentlig reparasjon og vedlikehold. Bakgrunnen for oppdraget er at brukerne erfarer at disse begrepene i regelverket er vanskelige å forstå og bruke.

Veilederen vi har laget gir eksempler på arbeider på eksisterende bygg, og forklarer hvilke regler som gjelder for dette, blant annet om arbeidet er søknadspliktig og om det gjelder tekniske krav.

Målet er at begrepene for ulike byggetiltak i eksisterende byggverk skal bli enklere å forstå og praktisere. Det er lagt vekt på å finne praktiske forklaringer som er nyttige for brukerne.

Forventet effekt er at kommunene bruker mindre tid på veiledningsarbeid og har en mer enhetlig praksis. Ansvarlige foretak og privatpersoner skal oppleve at reglene for eksisterende byggverk blir enklere og mer forutsigbare og det vil bli enklere å forstå hvilke arbeider på eksisterende bygg som er søknadspliktige.

FLERE VIL PUSSE OPP SMARTERE

Gjennomsnittsboligen i Norge ble bygget på slutten av 70-tallet, og med en helt annen teknisk kvalitet enn dagens boliger. For å få nordmenn til å pusse opp smartere, lanserte DiBK nettstedet smartereoppussing.no i mars.

[Smartereoppussing.no](https://smartereoppussing.no) gir oppussingsråd til boligeiere slik at de kan ta smarte grep og øke kvaliteten på boligen sin når de pusser opp. Rådene omfatter temaene energi og miljø, tilgjengelighet og klimatilpasning.

Oppussingsrådene har fått god pressedekning og omtale i både riksmidier, lokalmedier og fagpresse. I løpet av året var det om lag 74 000 sidevisninger av nettstedet. Filmer på Facebook – fra juli til desember – har nådd ut til nærmere 400.000 personer. Smartere oppussing var også tema for DiBKs stand på Bygg Reis Deg.

Lanseringen av rådene ble gjort i samarbeid med Byggmakker og Fremtind. Vi har i tillegg dialog og samarbeid med flere andre aktører i bransjen.

FAKTA

BYGGKVALITETSDAGEN – STOR DELTAKELSE OG INTERESSE FOR BÆREKRAFT

Globalt kommer 40 prosent av CO2-utslippene og 40 prosent av avfallet fra byggsektoren. Hele sektoren må bidra for at vi skal nå bærekraftmålene innen 2030. Men hvordan kan vi nå målene? Dette var tema for Byggkvalitetsdagen 2021, direktoratets fagdag rettet mot foretak i byggsektoren.

Nasjonalt har DiBK en prioritert oppgave med å fremme bærekraftig byggevirksomhet. Byggkvalitetsdagen bidrar til å fremme god byggkvalitet gjennom å løfte fram de gode eksemplene, dele erfaringer og kunnskap, samt skape debatt og dialog om byggkvalitet. Fagdagen er også arena for utdeling av Statens pris for byggkvalitet.

Den digitale fagdagen la til rette for at nærmere 1 000 deltakere fikk med seg foredragene. Evalueringen viser at 85 prosent er tilfreds eller svært tilfreds med det faglige utbyttet.

STATENS PRIS FOR BYGGKVALITET LØFTER FRAM DE BÆREKRAFTIGE FORBILDENE

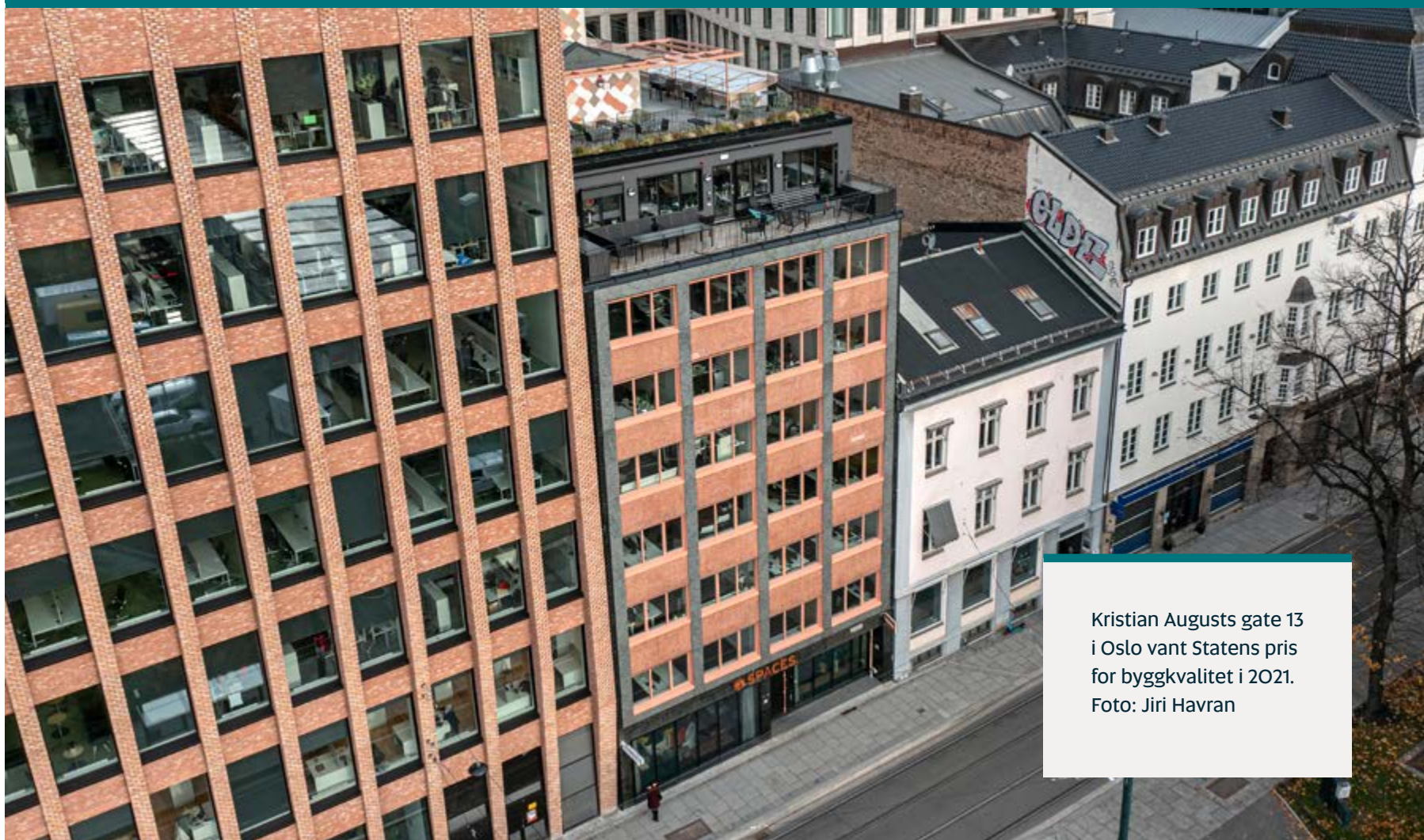
Statens pris for byggkvalitet skal løfte fram nye forbilder som bidrar til å heve, fornye og utvikle byggkvalitet lokalt og nasjonalt. Kommunal- og moderniseringsdepartementet deler ut prisen og DiBK har ansvar for sekretariatet.

Hovedtema for 2021 var bærekraft. Juryen vurderte kandidater etter kriteriene fremragende byggkvalitet, gode og innovative byggeprosesser, og økonomisk, sosial, klima- og miljømessig bærekraft. Det kom inn 87 forslag til prisen.

Vinneren av prisen i 2021 ble Kristian Augusts gate 13 i Oslo. Byggherre for prosjektet var Entra, MAD AS var arkitekter, Scenario var interiørarkitekt, Asplan Viak hadde ansvar for landskapsarkitektur og var ombruksrådgiver.

FAKTA

Kristian Augusts gate 13
i Oslo vant Statens pris
for byggkvalitet i 2021.
Foto: Jiri Havran

DELMÅL 2

Enkle byggeregler og digitalisering

Digitalisering står sentralt i videreutviklingen av det byggtekniske regelverket. Vi har gjennom 2021 arbeidet med regelendringer som legger til rette for mer digitalisering, digitale veiledere om regelverket og digitalisering av selve byggesaksprosessen. Vårt mål er at forenkling av regelverket og digitaliserte søknadsløsninger skal bidra til færre byggefeil, økt produktivitet og mer effektiv saksbehandling i kommunene.

Vi ser gjennom 2021 en betydelig økning i bruken av Fellestjenester BYGG, som er vår digitale løsning for byggesøknader. En annen gledelig utvikling er at enda flere kommuner har tatt i bruk løsningen for digital saksbehandling, eByggeSak.

Forenkling av regelverket betyr ikke at vi skal fire på kravene til kvalitet og sikkerhet. Målet er at en tydeliggjøring av regelverket skal gi større effektivitet og bedre kvalitet. Et eksempel på dette er klarere regler for campingplasser for å hindre brannspredning, som ble sendt på høring i 2021.

FORENKLING AV BYGGEREGLENE

En viktig målsetting for direktoratet er at bygningsregelverket blir enklere og dermed lettere å forstå. De fleste av oppdragene vi jobber med har til hensikt å forenkle regelverket. Et typisk eksempel på dette er arbeidet vi har gjort med å foreslå mer presise arealdefinisjoner. Et annet eksempel er at vi i 2021 har sendt på høring forenklinger i SAK10 og TEK17 for oppføring av mikrohus. Stadig flere ønsker å bo alternativt på små arealer, i såkalte mikrohus, men regelverket har vært lite tilpasset. Forenklingene skal gjøre det enklere å oppføre mikrohus til boligformål.

Vi fører statistikk over henvendelser vi mottar. Dette gir et godt grunnlag for å utarbeide bedre veiledningsmateriell og se om det er spesielle deler av regelverket det er behov for å gjøre enklere eller mer tydelig.

DiBK samarbeider med byggenæringen for å ivareta og utvikle norske og internasjonale standarder

STANDARDISERING VIL GI ØKT PRODUKTIVITET

Standardisering er et virkemiddel for å sikre kvalitet og produktivitet innen byggsektoren. Gjennom Standard Norge samarbeider direktoratet med næringen i utvikling og vedlikehold av relevante norske og internasjonale standarder. Direktoratet ivaretar myndighetenes behov ved å:

- delta i sektorstyret for BAE-området (bygg, anlegg og eiendom) i Standard Norge
- delta med ekspertise i komiteer som jobber med standarder knyttet opp mot det bygningstekniske regelverket og digitalisering av sektoren
- bidra til finansiering av standardiseringsaktiviteter som støtter opp under direktoratets mål

Norsk byggenæring er gjennomstandardisert. Det er svært lite av metoder innen prosjektering og utførelse som ikke følger standarder i stor grad. For byggeier og myndigheter sikrer dette bedre samsvar mellom bestilling og leveranser, i tillegg til at lovpålagte krav blir fulgt. For næringen bidrar det til bedre produktivitet. Digitalisering av sektoren vil kreve ytterligere behov for standardisering.

Foto: Carl Martin Nordby

DIGITALISERING AV BYGGESAKSPROSESSEN

Det er gjort store framskritt med digitaliseringsarbeidet gjennom 2021.

- De nasjonale sjekklisterne forteller hvilke krav som gjelder for byggesøknader. Vi har videreutviklet sjekklisterne slik at de nå kan brukes både av ansvarlig søker i søknadsløsningene og som støtte for saksbehandlere i kommunene. Den tekniske grunnstrukturen for sjekklisterne er tilrettelagt for informasjonsflyt mellom aktørene. Dette er en viktig milepæl for få til en fulldigital byggesaksprosess.
- Gjennom høsten har vi utviklet en moderne og brukervennlig løsning for ansvar-, samsvar- og kontrollerklæring. Denne løsningen vil redusere transaksjonskostnadene i Altinn med ti millioner.

Samhandling med andre sektormyndigheter har vært viktig for å videreutvikle de digitale tjenestene.

- I samarbeid med Arbeidstilsynet har vi lagt til rette for automatisk saksbehandling av Arbeidstilsynets samtykke for yrkesbygg. Flere leverandører er i gang med å videreutvikle løsningene og utnytte muligheten for automatisk saksbehandling. Når de nye løsningene er på plass, vil det utgjøre en betydelig besparelse for Arbeidstilsynet, og vil være den første av denne typen søknader som blir behandlet automatisk. Dette er en milepæl for realisering av visjonen bak Fellestjenester BYGG og er et eksempel som vil brøyte vei for automatisering av flere funksjoner og deltakelse fra flere sektormyndigheter.
- I samarbeid med Kartverket har vi startet arbeidet med en løsning som omfatter både søknad i henhold til plan- og bygningsloven og rekvisisjon av oppmålingsforretning. I løpet av 2022 vil vi utvide funksjonaliteten på Fellestjenester BYGG til å omfatte eiendomssak, og leverandørene kan da tilby dette i markedet. Det vil skape en sammenhengende tjeneste på tvers av ulike regelverk og sektormyndigheter, og brukerne vil ha flere tjenester knyttet til sin eiendom samlet på ett sted.
- Vi har samarbeidet med Miljødirektoratet og Statistisk sentralbyrå om å legge til rette for innsending av digital sluttrapport for avfall. Dette vil legge til rette for en mer effektiv og miljøvennlig byggenæring.
- Manglende datakvalitet blir løftet fram som en av de største hindringene for en enda enklere og mer effektiv byggesaksprosess. Derfor er det sentralt å forbedre datagrunnlaget for plan- og byggesaksprosessen. I samarbeid med Norges geologiske undersøkelser, Norges vassdrags- og energidirektorat, Kartverket og Miljødirektoratet ble det i 2021 tilgjengelig en rekke datasett som støtter selvbetjening i byggesaksprosessen på GeoNorge. Dette gjør det mulig med økt grad av preutfylling av byggesøknaden, og at gjeldende rammebetingelser kommer tydelig fram i tidlig fase. Det gir økt forutsigbarhet for søker og kan bidra til å effektivisere søknadsprosessen.
- De første tjenestene som er tilgjengelig gjennom Fellestjenester BYGG, skulle etter planen vært flyttet over på Altinn 3.0 i 2021. Viktig funksjonalitet i Altinn 3.0 er forsinket, og vi har ikke kunnet ta i bruk den nye plattformen i den utstrekning vi planla. Altinn 3.0 kan derfor kun benyttes ved innsending av reguleringsplanforslag og varsling av høringsmyndigheter.

eBYGGESAK I KOMMUNENE

65 prosent av kommunene har nå anskaffet eByggeSak og et økende antall kommuner høster gevinster av de nye digitale mulighetene. Resultatmålet om at 60 prosent av kommunene har anskaffet eByggesak er dermed oppnådd.

Vi har i 2021, på egen hånd og i samarbeid med Kommunesektoren organisasjon (KS) og Kartverket, arbeidet for kunnskapsheving rundt digitalisering og eByggesak for kommunene. Kursene har blitt tatt godt imot med mange påmeldte, og har blitt en viktig arena for å møte byggesaksmiljøet i kommunene.

Endringstakten er ulik for de enkelte kommunene, blant annet på grunn av stor spredning i digital modenhet. Vi ser at det fortsatt er nødvendig med betydelig innsats for å styrke og støtte digitaliseringsarbeidet i kommunene.

Foto: Carl Martin Nordby

Oppdrag fra 2021

Nr. 5/2021: DiBK skal bistå i oppfølgingen av BNLs initiativ om digital produktinformasjon. Det er ønskelig at staten tar en rolle i å hjelpe bransjen med å ta i bruk og høste gevinster av omforente maler for egenskaper til produkter som brukes i bygg. Departementet kommer tilbake til konkretisering og frist.

DiBK er medlem av *Samordningsrådet for digitalisering* og er en aktiv samarbeidspartner for rådets leder.

Nr. 6/2021: DiBK skal vurdere og gi en foreløpig anbefaling til mer presise arealdefinisjoner i TEK kapittel 5 og 6. Arbeidet forutsetter samarbeid med Planavdelingen i departementet. Frist: 31.12.21.

For å legge til rette for digitalisering og mer enhetlig praktisering av arealbegreper, har vi i samarbeid med planavdelingen i departementet gått gjennom bruken av arealbegreper i plan- og bygningsregelverket. Vi har sett på hvordan arealbegrepene som brukes for tomteutnyttelse i TEK17, kan presiseres og forenkles. Flere av detaljene i regelverket er knyttet til en norsk standard, og vi har hatt god kontakt med Standard Norge i forbindelse med at det pågår en revisjon av standarden. Forslaget fra DiBK legger bedre til rette for digitalisering både for bransjen og myndighetene.

Oppdrag videreført fra 2020

Nr. 3/2020: DiBK må utrede og foreslå krav til størrelse på og avstand mellom parseller på campingplasser i nært samarbeid med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Frist: 01.05.21.

DiBK har utredet og sendt på høring krav om størrelse og avstanden på parseller, på campingplasser. Hensikten med kravene er å hindre brannspredning på campingplasser og sikre tilgang for nødetater. Ved å dele campingplasser inn i avgrensede parseller med bestemte minimumsavstander mellom parsellene, hindres og forsinkes spredning av brann. De nye kravene trer i kraft 1. mars 2022 samtidig med nye krav til avstand mellom campingenheter, som var på høring i 2019.

Nr. 18/2020: DiBK skal gjennomføre de tre pilotprosjektene som er beskrevet i tillegg nr. 2 til tildelingsbrev for 2020 og de overordnede fremdriftsplanene levert av DiBK. Frist: 31.12.21

Det har vært god framdrift i de tre prosjektene.

- Fellestjenester PLAN er et prosjekt for å utvikle digitale selvbetjeningsløsninger for arealplansaker. Dette vil gi en enklere og mer forutsigbar plan- byggesaksprosess. I 2021 er tjenesten *varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid* satt i produksjon. Tjenester for *varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid til høringsmyndigheter, kontroll av reguleringsplanforslag* og innsending av reguleringsplanforslag er blitt testet i seks pilotprosjekter og *kunngjøring om høring og offentlig ettersyn* er i ulike faser av testing og produksjon.
- Drømmeplan er et prosjekt hvor vi tester nye metoder for å presentere eldre arealplaner. Dette vil forenkle mange byggesaksprosesser. I 2021 har vi utviklet metode og veiledningsmateriell for omgjøring av eldre reguleringsplaner og testet metoden i fire kommuner (Fredrikstad, Hemsedal, Åfjord og Ål).
- Det tredje prosjektet skal stimulere til mer bruk av BIM i drift og forvaltning av eksisterende bygg. Dette effektiviserer forvaltning og vedlikehold av bygg, og konkretiserer muligheter ved bruk av BIM som verktøy. I 2021 har vi utarbeidet scenarier for fremtidig bruk av BIM i eksisterende bygg og laget veiledningsmateriell som gir støtte til anskaffelse av BIM-verktøy til drift og forvaltning.

Nr. 22/2020: DiBK skal levere en oversikt og beskrivelse av iverksatte tiltak som gir redusert saksbehandlingstid på enkle søknader i kommunen og effekten av tiltakene. Frist: 15.03.21.

Direktoratet har iverksatt flere tiltak som skal gi kommunene redusert saksbehandlingstid på enkle søknader. Tiltakene ble beskrevet samlet i en oversikt til departementet.

De tiltakene som har hatt størst effekt og som forventes å gi større effekt i framtiden er arbeidet med å digitalisere byggeprosessen. Her ble særlig arbeidet med Fellestjenester BYGG, digital nabovarsling og nasjonale sjekklister trukket fram.

FAKTA

KOSTRA – KOMMUNAL BYGGESAKSBEHANDLING OG KOMMUNALT TILSYN

Statistisk sentralbyrå (SSB) innhenter statistikk fra kommunene om byggesaksbehandling og tilsyn. Dette gir viktig kunnskap om kommunenes tjenesteproduksjon og kapasitet. Statistikken gir et grunnlag for å overvåke hvordan regelverket fungerer i praksis, og er nyttig i arbeidet med å videreutvikle regelverket. Tallene brukes også i direktoratets informasjons- og veiledningsarbeid overfor kommunene, bransjen og publikum.

KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering)-tallene for 2020 viser at:

- Kommunene mottok totalt 90 062 byggesøknader.
- Det gjennomsnittlige byggesaksgebyret er på 15 665 kroner.

- Kommunene har en selvkostgrad på 79 prosent og dekker øvrige utgifter til byggesaksbehandling selv.
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for ettrinnsøknader uten ansvarsrett med tre ukers frist, var på 18 dager. De fleste kommuner holder seg innenfor fristene.
- Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for ettrinnsøknader med ansvarsrett var 39 dager for søknader med 12 ukers frist, og 17 dager for de med tre ukers frist. De fleste kommuner holder seg godt innenfor fristene også her.
- 36 prosent av alle mottatte søknader i 2020 hadde mangler og behov for tilleggsdokumentasjon, og tallet er stigende.
- Antallet dispensasjonssøknader har økt med 12 prosent. Det ble behandlet 17 424 søknader om dispensasjon fra plan og 3257 søknader om dispensasjon fra byggereglene.
- Det er ført tilsyn i seks prosent av byggesakene. Antallet tilsyn har gått ned med sju prosent siden 2019.

Foto: Carl Martin Nordby

FAKTA

FELLESTJENESTER BYGG

Fellestjenester BYGG er direktoratets digitale regelverksplattform som kontrollerer og sender inn byggesøknader til riktig kommune. Fellestjenester BYGG er i full drift på Altinn med støtte for grunnleggende søknadstjenester.

Et viktig mål for direktoratet er å tilrettelegge for kommersiell tjenesteutvikling av effektive og brukervennlige søknadsløsninger. I tråd med digitaliseringsstrategien åpner vi for at næringen selv utvikler gode og treffsikre tjenester og søknadsløsninger, både for profesjonelle og privatpersoner som skal bygge. Alle søknader som sendes via Fellestjenester BYGG, sendes automatisk til korrekt kommune gjennom FIKS-tjenesten til KS.

Det er i dag fem digitale tjenesteleverandører i markedet:

- Ambita og Norconsult
- Arkitektbedriftene
- Holte Byggsøk
- Norkart
- Rørentreprenørene

I tillegg benytter Oslo kommune Fellestjenester BYGG til signering av ansvarsretter og til å sende digital nabovarsling.

Det har gått fem år siden Fellestjenester BYGG ble satt i drift. Det ble høsten 2021 utløst opsjon av konsesjonsavtaler til de eksisterende tjenesteleverandørene for nye fem år. Etter vår vurdering har det vært for tidlig å utløse konsesjoner til nye leverandører.

Vi er fortsatt i en fase med krevende nyutvikling og revisjon av tjenestene, og vi har ikke kunnet prioritere ressurskrevende oppfølging av nye leverandører.

KOSTRA-tallene for 2020 er lagt til grunn for beregningen av bruken av Fellestjenester BYGG. Tallene viser at 49,4 prosent av de profesjonelle søknadene ble sendt gjennom Fellestjenester BYGG i 2021. Vi nådde dermed ikke resultatmålet på 60 prosent. Vi ser imidlertid at flere kommuner iverksetter tiltak for å øke bruken, blant annet ved å redusere gebyret når de digitale tjenestene blir brukt eller ved å tilby gratis digital tjeneste for privatpersoner.

ByggSøk ble lagt ned ved utgangen av året og markerer den endelige overgangen til de nye digitale løsningene i Fellestjenester BYGG.

Nøkkeltall

13 819 søknader om tillatelse til tiltak (ramme- og ettrinnsøknader) er sendt via Fellestjenester BYGG.*

49,4 prosent av profesjonelle byggesøknader er sendt via Fellestjenester BYGG.**

667 650 digitale nabovarsler er sendt via Fellestjenester BYGG og Altinn.*

347 kommuner mottok sendinger fra Fellestjenester BYGG.*

*2020 **2021

FAKTA

DIGITALT TILRETTELAGT REGELVERK GJØR DET ENKLERE Å PROSJEKTERE RIKTIG

DiBK har et mål om å tilrettelegge dagens regelverk for digital bruk. DigiTEK er direktoratets eget prosjekt som skal bidra til utvikling av digitale verktøy, blant annet gjennom utvikling av digitale maskinlesbare regler og regelsjekkere for deler av TEK17. Prosjektet gjør det mulig med automatiserte kontroller og utvikling av regelsjekker i løsningene som byggenæringen bruker.

DiBK har hatt i oppdrag å legge til rette for at det utvikles automatiske regelsjekkere på minst to egnede områder i byggt teknisk forskrift. Dette har vi levert på i 2021, og vi har valg ut fagområdene brannfaget og arkitektur. Som del av arbeidet er det etablert et forum for hvert av fagområdene. Gjennom dialogmøter med bransjeaktører er det avdekket behov og hentet innspill til gode løsninger.

Regler for brannsikring

Vi har videreført et pilotprosjekt fra 2020 om regelsjekk på brann. I 2021 har vi blant annet testet ut muligheten for at våre regler gjøres tilgjengelig i to andre verktøy som benyttes av byggenæringen i kommersiell sammenheng. Testene viser at markedet er modent for å ta imot byggregler i digitalt format, og ønsker at DiBK tar ansvar for digital tilrettelegging for beslutningsstøtte i deres verktøy.

Regler for trapper

I 2021 har vi også hatt fokus på trapp, som er det vi får flest spørsmål om i DiBKs veiledningstjeneste. Det finnes mange trappe typer, med ulike krav. Vi har derfor laget et verktøy som automatisk filtrerer ut hvilke krav som gjelder de ulike trappe typene. Effektene av en slik brukertilpasset oversikt er at det blir langt enklere å prosjektere riktig, noe som igjen gir økt effektivitet og byggkvalitet.

Effektiv forvaltning av regelverket

Som en del av arbeidet med å tilrettelegge bygningsregelverket for digital bruk, har vi anskaffet et system som gjør det mulig å forvalte de digitale reglene på en effektiv måte, tilpasset våre interne prosesser for regelverksforvaltning. Effekten er at regelverket og innhold relatert til regelverket, alltid er oppdatert og korrekt ved at vi har kontroll over:

- ulike presentasjoner og historiske versjoner av regelverket.
- avhengigheter i regelverket opp mot annet regelverk eller andre rettskilder.
- relevante koblinger til veiledningsmaterie ll.

Dette vil gjøre det mulig å distribuere det digitale innholdet også til eksterne systemer. På den måten kan eksempelvis regelverket gjøres tilgjengelig i arkitektenes egne prosjekteringsverktøy.

FAKTA

NYTT REGELVERK GIR SIKRERE CAMPINGPLASSER

Nye krav til avstand mellom campingenheter og parsellinndeling av campingplasser skal gi tryggere campingplasser og bidra til et enklere og mer brukervennlig regelverk.

Direktoratet sendte i 2020 på høring forslag til endringer i avstandskravene mellom campingenheter og har i 2020 hatt nye krav til parsellinndeling på høring. Kravene trer i kraft 1. mars 2022.

Inndeling av campingplasser i parseller med branngater imellom skal hindre og forsinke at en eventuell brann sprer seg til større områder av campingplassen. Branngatene mellom parsellene vil i tillegg være med på å sikre brannvesenet og andre nødetater tilgang i nødsituasjoner.

Foto: Jarle Buseth

DELMÅL 3

Forsvarlig byggkvalitet

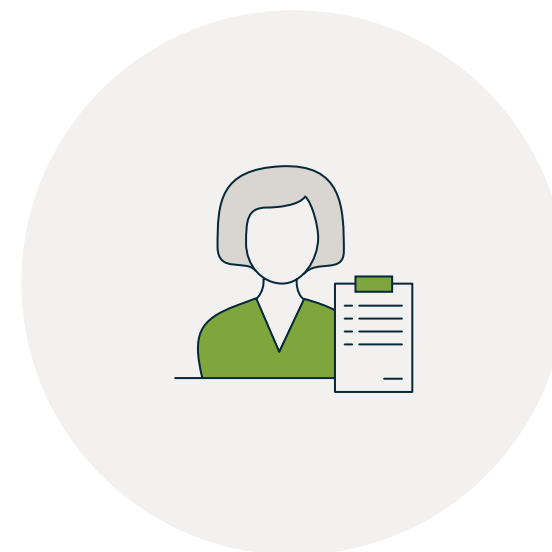
Byggkvalitetsutvalget foreslo i 2020 en rekke endringer og forenklinger i plan- og bygningslovgivningens regler om ansvar, kvalifikasjoner og kontroll. Forsvarlig byggkvalitet handler først og fremst om at det ferdige byggverket oppfyller kravene i byggt teknisk forskrift, og vi må finne de rette virkemidlene for å nå dette målet.

I tillegg til et godt og tydelig regelverk og oppfølgingen av dette, er rett kompetanse hos aktørene i byggenæringen av avgjørende betydning. Den sentrale godkjenningsordningen vurderer både kompetanse for ulike godkjenningsområder og seriositeten i foretakene. Sentral godkjenning er en frivillig kvalitetsordning. Per 31.12.2021 var 12 450 betalende foretak med i ordningen.

SENTRAL GODKJENNING

Bygg- og anleggssektoren er i endring. Overgang til bærekraftig bygging, energieffektivisering, ny teknologi, men også klimaendringer og påfølgende naturfarer, setter høye krav til aktørenes kvalifikasjoner.

Den frivillige ordningen med sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett, er en anerkjent og godt innarbeidet måte for aktørene å synliggjøre sine kvalifikasjoner på. Innenfor rammen av dagens ansvarsrettsystem er dette et av virkemidlene for sikre god byggkvalitet.

Forvaltning av sentral godkjenning

Sentral godkjenning forvaltes av direktoratets avdeling på Gjøvik. Forvaltningen omfatter saksbehandling av nye søknader om sentral godkjenning, endring og fornyelse av eksisterende godkjenninger og klager på vedtak.

Direktoratet har fulgt opp foretakene i ordningen med effektive tilsyn for å vurdere om de oppfyller kravene til kvalitetssikring og kvalifikasjoner. I 2021 ble det gjennomført 920 tilsyn mot et måltall på 900. Oppfølging og tilsyn av selskaper i ordningen gjennomføres også på bakgrunn av tips fra kommuner eller private aktører. I 2021 mottok vi 410 slike meldinger. På grunn av pandemien har vi utført færre stedlige tilsyn enn normalt. Dette er kompensert med flere dokumenttilsyn og digitale tilsyn (video). I 2021 startet Direktoratet et prosjekt med kompetanseheving internt, for ulike fagområder. Målet er å utføre bedre og mer effektive tilsyn i høyere tiltaksklasser.

Gjennom de senere årene har vi arbeidet bevisst med kvalitet og effektivitet i saksbehandling av søknader. Ved utløpet av året var saksbehandlingstidene godt innenfor måltallene, blant annet basert på sterk reduksjon i antall klagesaker.

Antall godkjente foretak i ordningen

I 2021 hadde vi 12 450 betalende foretak i ordningen. De siste årene har det vært en gradvis nedgang i antall foretak med sentral godkjenning. Dette henger blant annet sammen med at kvalifikasjonskravene ble endret og at ordningen med lokal godkjenning falt bort. Antall foretak påvirkes også av at bedrifter blir oppløst eller slått sammen. Likevel ansees ordningen som et viktig kvalitetsstempel i bransjen. Reduksjonen i antall betalende foretak, har nå flatet ut og i 2021 var reduksjonen på kun 122 betalende foretak sammenlignet med 2020.

Ordnningen er selvfinansiert gjennom det forskriftsfestede årlige gebyret på 3 100 kroner per foretak, som har vært uendret siden 2015.

Sentral godkjenning av foretak er en frivillig kvalitetsordning som beskriver faglig kompetanse, rutiner for kvalitetssikring og seriositet i foretaket.

Foto: Ilja Hendel

TALL OG FAKTA FRA SENTRAL GODKJENNING

Tabell 3: Antall foretak i ordningen 2019-2021

Foretak	2019	2020	2021
Antall godkjente foretak	13 206	12 580	12 450*

* For 2021 var det 12 450 foretak som betalte årsgebyr, noe som er 150 færre enn forutsatt i budsjettet inntekt. Mindreinntekten er dekket inn ved en tilsvarende reduksjon i utgiftene. Tallene framgår av årsregnskapet.

Tabell 4: Antall søknader til behandling 2019-2021

Søknader	2019	2020	2021
Antall søknader	5897	4421	4779
Førstegangs	2021	1694	1491
Endring	425	352	358
Fornyelse	3451	2375	2930
Omgjøringsprosent av totalt antall søknader	0,8 %	0,9 %	0,8 %

Tabell 5: Antall behandlede klager 2019-2021

Klager	2019	2020	2021
Antall klager	142	107	85
Avsluttede klagesaker	148	122	95
Antall behandlet i nemnda	80	78	59
Klagesaksprosent av totalt antall søknader behandlet	2,4 %	2,4 %	1,8 %

Tabell 6: Saksbehandlingstider i antall dager 2019-2021

Saksbehandlingstider	2019	2020	2021
Førstegangs	24	12,5	19,5
Endring	24	14,9	21,4
Fornyelse	23,5	10,6	18,4
Klagesak	120,5	139,5	100,0

Tabell 7: Måltall og resultater for tilsynet 2019-2021

Tilsyn	2019		2020		2021	
	Måltall	Resultat	Måltall	Resultat	Måltall	Resultat
Tilsyn	1010	1117	1010	924	900	920
Advarsler	-	181	-	136	-	183
Vedtak om tilbaketrekking	-	91	-	53	-	64

Oppdrag fra 2021

Oppdrag nr. 7/2021: DiBK skal utrede og gi en anbefaling om hvilke krav plan- og bygningslovgivningen skal stille til offentligrettslig ansvar. Kommuner og bransjen skal involveres i arbeidet. Departementet vil gi nærmere føringer om arbeidet. Frist: 01.12.21

DiBK har utredet Byggkvalitetutvalgets forslag om at tiltakshaver alene skal ha det offentligrettslige ansvaret for å oppfylle krav i plan- og bygningsloven. Utvalget mente at dagens regler bidrar til uklarheter og ansvarspulverisering, og at det må bli tydeligere hvem som har offentligrettslig ansvar i byggesaker.

Vi har vurdert positive og negative virkninger av å innføre rent tiltakshaveransvar og gitt en anbefaling om hvordan endringer i reglene om ansvar i byggesaker kan bli tydeligere.

Foto: Ole Walter Jacobsen

DELMÅL 4

Kunnskap om kvalitet

Kunnskap om tilstanden på dagens bygningsmasse og hvordan regelverket blir etterfulgt, er viktige forutsetninger for at vi gjennomfører tiltak der det monner mest. I løpet av året som gikk har vi arbeidet med tiltak som, på sikt, skal gi oss bedre oversikt over dagens bygningsmasse, i tillegg til kunnskap om hvilke byggefeil som forekommer hyppigst og årsaken til disse.

1. januar 2022 trådte den nye avhendingslova i kraft, samtidig kom det en ny forskrift til loven. Den nye forskriften stiller minimumskrav til innholdet i tilstandsrapporter, som brukes ved salg av brukt bolig og eiendom. Direktoratet fikk i 2021 ansvaret for å veilede om tilstandsrapportene og gjorde grundige forberedelser før nyttår. Tilstandsrapporter utført etter forskriften vil på sikt bety en sikrere bolighandel, både for selger og kjøper.

Gjennom direktoratets markedstilsyn arbeider vi kontinuerlig for større bevissthet blant produsenter og forhandlere av byggevarer.

At regelverket følges og produkter merkes rett, er viktig for at forbrukere og byggenæringen kan ta opplyste valg i byggeprosessen, og for å ivareta tryggheten og sikkerheten i boliger og bygg. Vårt mål er også at vi gjennom måten vi utfører tilsynene på bidrar til større bevissthet omkring regelverket og merking av byggevarer.

TRYGGERE BOLIGHANDEL MED NY FORSKRIFT

Ny forskrift til avhendingslova om tilstandsrapporter ved salg av brukt bolig, trådte i kraft 1.1.2022, og DiBK har fått veiledningsansvaret for kapittel 2 i forskriften.

For å forberede veiledningsarbeidet, har direktoratet høsten 2021 gjennomført flere erfaringsmøter med bransjeorganisasjoner innenfor takstbransjen. Vi har fått innsikt i bransjens foreløpige erfaringer med å bruke forskriften og utarbeide tilstandsrapporter, og hvilke forhold bransjen mener det må informeres ytterligere om. Dette vil gjøre oss bedre i stand til å utvikle godt veiledningsmaterieill.

I løpet av siste kvartal av 2021 mottok vi flere enkelthenvendelser om forståelsen av ulike bestemmelser i forskriften. For å imøtekomme både bransjens og privatpersoners behov for veiledning, har vi laget en nettside med svar på spørsmål som mange lurer på. Nettsiden vil bli oppdatert fortløpende. Direktoratet planlegger for at veiledning skal skje mest mulig effektivt, og bli tilgjengelig i sluttbrukerverktøyene til

programvareleverandørene. Det innebærer at den bygningskyndige får veiledningen direkte på sin PC eller iPad. Dette kan også redusere antallet enkelthenvendelser til direktoratet, og dermed også redusere ressursene vi bruker på veiledningsarbeidet.

└ Andrej Popov/Mostphotos

DIREKTORATETS MARKEDSTILSYN

Direktoratet fører markedstilsyn med byggevarer og løfteinnretninger for å sikre at produsenter, importører og distributører oppfyller kravene til korrekt dokumentasjon av produktenes egenskaper. Dette kan for eksempel dreie seg om isolasjonsevnen til vinduer, som påvirker kvaliteten til bygg og byggverk.

For at ansvarlige foretak i byggesaker skal kunne velge produkter med rett kvalitet, må produktenes egenskaper være dokumentert på en korrekt og troverdig måte. Markedstilsynet er et virkemiddel til å sikre bedre byggkvalitet og færre byggfeil, samt et fungerende marked med fri flyt av byggevarer innenfor EØS-området.

Direktoratet har i 2021 hatt et aktivt markedstilsyn. Målet var 120 avsluttede produkttilsyn for året. Resultatet ble 133 produkter som vi har avsluttet tilsyn med. Dette omfatter blant annet nedsenkede himlinger, veggelementer, geotekstiler og behandlet trekledning.

Saksbehandlingstiden for en tilsynssak har gått ned, fra gjennomsnittlig 119 dager i 2020 til 41 dager i 2021. Direktoratet tilstreber å målrette tilsynet mot de produktene hvor sannsynligheten for å finne feil er høyest. God informasjon

Tabell 8: Aktiviteter og resultater for markedstilsynet 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall reaktive tilsyn igangsatt med firma	38	36	28	26	32	29
Antall proaktive tilsyn igangsatt med firma	213	98	90	67	100	90
Antall produkter, reaktive tilsyn avsluttet*	-	22	26	18	27	33
Antall produkter, proaktive tilsyn avsluttet*	-	117	259	112	111	100
Antall reaktive og proaktive tilsyn igangsatt med firma**	-	-	-	-	132	119
Antall produkter, reaktive og proaktive tilsyn avsluttet**	-	-	-	-	138	133
Forhåndsvarsler	23	3	22	12	7	17
Vedtak	12	1	7	9	1	0
Antall tips	52	38	47	56	57	89
Avsluttede saker	120	139	282	130	138	133

*Ny rapportering i 2017 ** Ny rapportering i 2020

om regelverket er en forutsetning for at det blir fulgt. Vi har arbeidet aktivt med kommunikasjon om resultatene av tilsynet for å øke oppmerksomheten om rett merking av produkter blant aktørene i næringen. I 2021 oppdaterte vi den nettbaserte informasjonen om regelverket for produktdokumentasjon for brukte byggevarer. Vi spredte også informasjon om regelverket og tilsynet gjennom foredrag i ulike bransjefora.

Direktoratet har i 2021 deltatt i nasjonale nettverk for markedstilsynsmyndigheter, samt i samarbeidsgrupper for markedstilsynsmyndigheter i EU.

Deltakelsen er viktig fordi det bidrar til enhetlig praksis, og det er en god arena for å utveksle informasjon med andre markedstilsynsmyndigheter.

Direktoratet vurderer at markedstilsynet er i et godt spor. Vi har utarbeidet gode maler og har gode diskusjoner blant tilsynsmedarbeiderne, noe som sikrer en enhetlig praksis. Vi brukte om lag tre årsverk og et budsjett på i overkant av én million kroner på tilsynet i 2021. Vi mener likevel at arbeidet med å effektivisere og målrette aktivitetene må fortsette.

Oppdrag fra 2021

Nr. 8/2021: DiBK skal utlyse et oppdrag om en foranalyse for innhenting av informasjon om omfanget av byggfeil. Frist 01.03.21.

DiBK utlyste i 2021 et oppdrag for å kartlegge og analysere omfanget av byggfeil og mangler. Med byggfeil menes brudd på bygningsregelverket. Vi ønsker å få en vurdering av årsakene til at feilene skjer, hvor de skjer, hva slags feil det er snakk om og hvem som er ansvarlig. Hensikten er å frambringe et godt faktagrunnlag og ny kunnskap slik at vi kan vurdere virkemidler for å redusere byggfeil.

Oppdrag videreført fra 2020

Nr. 19/2020: DiBK skal gjennomføre et forprosjekt om hvordan en strategi for en digital kunnskapskatalog om bolig- og bygningsmassen kan gjennomføres. Mulige samarbeidspartnere, brukere og interessenter skal inviteres inn i arbeidet, for eksempel gjennom workshops. Det må også gjøres anslag for ressursbruk og kostnader for gjennomføringen av strategien. Arbeidet skal skje i dialog med departementet. DiBK skal utarbeide milepælsplan og utkast til mandat som diskuteres i oppstartsmøte med departementet innen 01.10.20. Frist: 01.07.21.

Bedre datagrunnlag for økt kunnskap vil

- gjøre det enklere for KMD/regjeringen å utforme politikk og gi effektive styringssignaler som er egnet til å gi god byggkvalitet.
- gi mulighet til å innrette virkemidler på en risikobasert og effektiv måte overfor aktører slik at de bidrar til god byggkvalitet, for eksempel når det gjelder regelverk, tilsyn og veiledning.
- også kunne deles med andre og legge til rette for læring og forbedring hos andre (offentlige og private).
- gi grunnlag for effektivisering av prosesser og forbedring av eksisterende tjenester eller utvikling av nye.

Forprosjektet ga grundig innsikt i viktige problemstillinger ved å etablere en kunnskapskatalog. Ulike strategier for implementering ble også utredet. Samarbeid og dialog med bransjen og andre myndigheter ga verdifulle perspektiver inn i arbeidet, og en bekreftelse på at det er behov for større innsikt i bolig- og bygningsmassen i Norge. Arbeidet har bidratt til viktig kompetansebygging internt, og har lagt et godt grunnlag for videre arbeid med kunnskapsgrunnlaget. Videre oppfølging vil skje i dialog med departementet.

FAKTA

BISTAND TIL KOMMUNALT TILSYN

Kommunenes tilsyn i byggesaker er et viktig virkemiddel for å sikre etterlevelse av regelverket, som igjen fører til god kvalitet og færre feil ved bygging. Mange kommuner har ikke et aktivt tilsyn i dag. Direktoratet har som mål at flere kommuner skal komme i gang med tilsynsarbeidet.

Mangel på ressurser og kompetanse er viktige grunner til at kommuner fører få eller ingen tilsyn. For å kunne drive en effektiv tilsynsvirkosomhet må tilsynsaktiviteten også forankres politisk i kommunene. Direktoratet har derfor gjennomført et prosjekt som skal bidra til å heve kompetansen og vise hvordan enkelte former for tilsyn ikke krever så store ressurser.

Direktoratet har god kontakt mot kommunale tilsynsmedarbeidere. Direktoratet deltar også i Storbynettverket, som er en nettverksgruppe for de største kommunene. I nettverket diskuterer tilsynsmedarbeidere utfordringer og

problemstillinger knyttet til tilsyn. Kontakten er viktig, både for å kunne bistå kommunene og for å gi direktoratet innsyn i de problemstillingene det kommunale tilsynet står overfor.

Foto: DiBK

FAKTA

KOMMUNALT TILSYN, PRØVE-PROSJEKT OG RESULTATER

Direktoratet startet i 2019 et samarbeid med noen kommuner som har stått på terskelen til å komme i gang med tilsyn. Tilsynet tar for seg de prioriterte tilsynsområdene, herunder tilsyn med kvalifikasjoner og tilsyn med produktdokumentasjon.

Direktoratet har i 2021 bistått åtte kommuner i deres tilsyn med kvalifikasjoner i foretak. Ved valg av kommuner ble det lagt vekt på geografisk spredning, størrelse og interesse for å delta.

Kommunale tilsynsmedarbeidere har innhentet dokumentasjon fra de aktuelle foretakene og fått bistand fra direktoratet til å planlegge og gjennomføre tilsynet, og vurdere resultatene.

Ved utgangen av 2021 har vi fått gode tilbakemeldinger på samarbeidsprosjektet. Deltakerne melder at de har fått en større trygghet i rollen og at de vil føre flere tilsyn.

Prosjektet har så langt gitt Direktoratet kunnskap om hva kommunene trenger av bistand for å komme i gang med eller øke antall tilsyn. Et tilsvarende prosjekt er foreslått i 2022.

Kommunene er ansvarlige for å utføre tilsyn. DiBK tilrettelegger for dette med temaveiledere, sjekklister, nettverksarbeid og fagdager om tilsyn.

Foto: Carl Martin Nordby

FAKTA

BYGGESAKSDAGENE

Byggesaksdagene er direktoratets årlige fag- konferanse for kommunale byggesaksbehandlere. Også i 2021 var konferansen et gratis, digitalt arrangement.

Tema for dagene var blant annet dokumentasjon i byggesøknader, endringer i regelverket for eksisterende bygg, veileder for utbygging i fareområder, dispensasjoner og foretting.

Seertallene var over all forventning og samlet hadde vi over 7 000 visninger av sendingene for de tre dagene. Evalueringen viser at 70 prosent av deltakerne kom fra kommunal sektor, mens 25 prosent kom fra privat sektor. Dette tyder på at interessen for fagdagene er stor også utenfor den primære målgruppen.

Det var stor tilfredshet med det faglige utbyttet. Også deltakerne fra privat sektor opplevde høy faglig relevans og ønsker å delta i 2022.

TILSYNSDAGEN

For å gi støtte og faglig påfyll til kommunale tilsynsmedarbeidere, arrangerte vi Tilsynsdagen for fjerde år på rad. Sentrale tema for dagen var tilsyn med kvalifikasjoner og direktoratets tilsyn med byggevarer. Etter ønske og tilbakemelding fra fjorårets deltakere inviterte vi også foredragsholdere fra byggebransjen, som blant annet snakket om uavhengig kontroll.

Fagdagen ble gjennomført digitalt med om lag 850 seere. 80 prosent kom fra kommunal sektor. Det store flertallet av deltakerne var svært fornøyd eller fornøyd med det faglige utbyttet av fagdagen.

Byggesaksdagene er direktoratets viktigste møteplass for kommunale byggesaksbehandlere.

Foto: Frode Menes, KITE

FAKTA

TILSYN MED UTVENDIG BEHANDLET TREKLEDNING

DiBK startet i 2021 markedstilsyn med en rekke produkter av typen utvendig behandlet trekledning. Brannegenskapene til bordkledning er merket på en skala fra A-F hvor F er svært brennbare materialer. For å kunne brukes rett på veggen, som bordkledning på et vanlig bolighus uten noen andre tiltak, må produktet være minimum klasse D. Målet med tilsynet er å få kunnskap om behandlet trekledning til utvendig bruk, merket med ytelse Euroklasse D, har de egenskapene som kreves for å tilfredsstille dette.

Til sammen 50 produsenter og distributører er med i dette tilsynet, som omfatter dokumentasjonskontroller og testing av utvalgte produkter. I 2021 etterspurte vi følgende produktdokumentasjon:

- ytelseserklæring
- kopi av CE-merke
- testrapport
- bruksanvisning

Vi kontrollerer at produktdokumentasjon er i henhold til forskrift om omsetning og dokumentasjon av produkter til byggverk (DOK) og byggevareforordningen, som er del av norsk rett i DOK kapittel II.

Direktoratet har gjennomført et digitalt informasjonsmøte med 75 deltakere som er berørt av tilsynet. Møtet var vellykket, og vi har fått gode tilbakemeldinger fra bransjen i etterkant. I 2022 vil vi gå gjennom den innsendte produktdokumentasjon for 183 produkter. Enkelte av produktene vil bli valgt ut for testing for å undersøke om produktenes ytelser stemmer med de oppgitte ytelsene i ytelseserklæringen. Testene vil bli utført av et uavhengig teknisk kontrollorgan.

Ferdig rapport er ventet å foreligge høsten 2022, og vil gi innsikt i komplekse problemstillinger som har betydning for både huseiere og en rekke aktører i byggenæringen.

Foto: Colourbox

FAKTA

DIGITALE TILSTANDSRAPPORTER

Byggenæringen har mye data om bygg, byggemetoder, produkter, logistikk, prosesser og kundebehov. Dataene har relativt liten verdi hvis de ikke struktureres entydig. Det finnes i dag mye data fra tilstandsrapporter, men de er i liten grad entydige, og det er vanskelig å sammenligne på tvers av plattformer.

I forbindelse med at ny forskrift for avhendings-lova ble vedtatt, har DiBK i samarbeid med Standard Norge og Norsk Takst utarbeidet en entydig struktur for å samle inn data fra tilstandsrapporter. IKT-leverandører, som lager støtteverktøy for takstbransjen, vil kunne bruke strukturen som støtte når de innarbeider forskriften i sine systemer. Og måten det skjer på, vil være lik på tvers av leverandører og slutt-brukerløsninger. Dette gjør at data fra tilstandsrapporter på sikt vil bidra til å øke kunnskapen om bygningsmassen i Norge.

Strukturen er tilgjengelig hos Standard Norge, og leverandører som tar i bruk strukturen vil jevnlig inviteres til dialogmøter med Standard Norge og DiBK. Arbeidet vil også gi verdifull erfaring med tilrettelegging av data for deling og rapportering og kan gjenbrukes i andre sammenhenger.

KOSTNADSVIRKNINGENE AV REGELENDRINGER PÅ PLAN- OG BYGNINGSOMRÅDET

DiBK har gjennomført en kostnadsberegning av endringene i energireglene som trådte i kraft 1. januar 2016. Beregningen er utført for fire ulike bygningskategorier, der vi har utviklet referansebygg og sammenlignet de som oppfyller kravene i TEK10 og TEK17.

Kostnadsberegningen viser at det er moderate endringer i byggekostnader som følge av endringene i energiregelverket i TEK 17. Unntaket er for firemannsboligen hvor kostnaden er betydelig redusert. Forklaringen er at arealgrensen for kravet til energifleksible varmesystemer ble økt til 1000 kvadratmeter oppvarmet bruksareal (BRA) i TEK17. Dermed kan man i firemannsboliger nå velge den mest kostnadsbesparende oppvarmingen.

Tabell 9: Kostnadsendring i kroner

	Tek10	Tek17	Differanse kroner	Differanse %
Enebolig	4 427 372	4 496 970	69 598	1,57 %
Firemannsbolig	14 039 087	13 425 158	-613 929	-4,37 %
Boligblokk	141 576 242	143 513 953	1 937 711	1,37 %
Kontorbygg	101 931 496	102 884 884	953 388	0,94 %

Internasjonalt arbeid

NORDISK OG EUROPEISK SAMARBEID

Det har vært godt samarbeid mellom de nordiske landene om hvordan vi kan harmonisere livssyklusvurderinger for bygg (LCA). Det er blitt gjennomført jevnlig digitale møter mellom landene med god deltagelse. DiBK deltar også i det nordiske prosjektet **Nordic Networks for Circular Construction** ledet av Finland, som har som formål å implementere sirkulærøkonomien i byggsektoren så raskt som mulig.

Direktoratet har deltatt på to digitale møter i Concerted Action V for bygningsenergidirektivet. Det har den senere tiden blitt mer oppmerksomhet rundt CO²-utslipp, energibruk i eksisterende bygg og inn klima.

Standardisering og EU-regelverk

For EU er standardisering et hovedvirkemiddel for å bygge et felles marked og for å sikre mål-oppnåelse innenfor viktige politikkområder. Standard Norge representerer Norge i CEN, den europeiske standardiseringsorganisasjonen, og er forpliktet til å erstatte overlappende norske standarder med europeiske standarder. EU har identifisert byggsektoren som en av åtte prioriterte sektorer for grønn omstilling. Her vil også digitalisering og innføring av bygningsinformasjonsmodellering (BIM) være et sentralt virkemiddel. DiBK deltar i dette arbeidet sammen med næringen. Norsk forvaltning og byggenæring er ledende innen digitalisering.

DiBK har fått delegert ansvar til å gjennomføre rettsaker som utfyller byggeveforordningen og heisdirektivet i norsk rett. I 2021 ble syv delegerte rettsaker tatt inn i EØS-avtalen.

Framtidige endringer i selve byggeveforordningen, i det underliggende regelverket til byggeveforordningen og heisdirektivet, blir diskutert i ulike grupper som er drevet av EU-kommisjonen. DiBK deltar i disse gruppene for å få informasjon om regelverket som utvikles i EU, og for å sikre at norske interessenter involveres mens vi fremdeles kan påvirke innholdet i rettsaktene.

Deltakelse i IRCC

Direktoratet er medlem i IRCC (Inter Jurisdictional Regulatory Collaboration Committee), som er et forum for bygningsmyndigheter i land med funksjonsbaserte byggeregler. Forumet har to årlige møter for å holde hverandre oppdaterte og utveksle erfaringer om utvikling innen byggeregler i de ulike landene. Deltakelse i forumet er nyttig for å diskutere relevante problemstillinger rundt et funksjonsbasert regelverk.

Veiledning og kommunikasjon

INNHOOLD RETTET MOT PRIVATPERSONER

Direktoratet har de siste årene utviklet veivisere og annet veiledningsmateriell rettet mot privatpersoner. Veiviserne ble mye brukt i 2021, selv om enkelte av dem har en tilbakegang i bruken sammenlignet med 2020, hvor bruken var uvanlig høy.

- Veiviseren for tilbygg og terrasser hadde 125.000 besøk i 2021. Dette er ned 24 prosent sammenlignet med 2020, men likevel opp 33 prosent fra 2019.
- Veiviseren for garasjer og frittliggende bygninger hadde 161.000 besøk. Dette er kun ned 4 prosent fra 2020.
- Veiviseren Hvor stort kan du bygge hadde 118.000 besøk. Dette er ned 11 prosent fra 2020.
- Veiviseren for bruksendring hadde 46.000 besøk. Dette er opp to prosent fra 2020.

Brukerundersøkelsen for 2021 viser at så å si alle saksbehandlerne i kommunene kjenner til direktoratets ulike veivisere for privatpersoner. Flesteparten av kommunene henviser til veiviserne, og nesten halvparten mener veiviserne bidrar til å redusere eller avlaste kommunens veiledningsbehov.

Veiviseren for tilbygg og terrasser:
125.000 besøk

Veiviseren for garasjer og frittliggende bygninger:
161.000 besøk

Veiviseren for Hvor stort kan du bygge:
118.000 besøk

Veiviseren for bruksendring:
46.000 besøk

Foto: Torbjørn Tandberg

VEILEDNING OM REGELVERKET

Vi mottar daglig spørsmål om regelverket per telefon og e-post. I 2021 mottok vi nesten 5700 henvendelser om regelverket per telefon og 2271 skriftlige henvendelser om regelverket. Dette er en nedgang på 7 prosent for telefonhenvendelser og 12 prosent for skriftlige henvendelser sammenlignet med 2020. De som tar kontakt er:

- Privatpersoner 30 prosent
- Arkitekter 20 prosent
- Kommuner 20 prosent
- Ingeniører 15 prosent
- Andre 15 prosent

Direktoratet var helt eller delvis riktig instans i 80 prosent av tilfellene. Én fjerdedel av alle som kontaktet oss måtte henvises videre til kommune. Blant privatpersoner måtte hele fire av ti henvises til byggesak i kommunen.

Tallene viser en gjennomsnittlig tilfredshet på 4,2 av 5 blant de brukerne som kontaktet oss på telefon. Dette betyr at de fleste i stor grad fikk svar på det de lurte på. Tall fra skriftlige henvendelser viser at over 7 av 10 i stor eller svært stor grad fikk svar på det de lurte på.

Veiledning på nye måter

Direktoratet jobber kontinuerlig med å finne nye, effektive måter for å nå fram til brukerne og spre kunnskap om regelverket.

I 2021 gjennomførte vi flere webinarer der temaene ble valgt ut fra hvilke spørsmål vi fikk fra brukerne. Vi har opplevd en stor interesse blant publikum og mellom 500 og 900 personer deltok på webinarene.

Direktoratets brukerundersøkelse fra 2021, gjennomført av Opinion, viser at mer enn åtte av ti i kommunene har kjennskap til at DiBK tilbyr webinarer, og at tre av fire av disse har deltatt på webinarer i regi av DiBK.

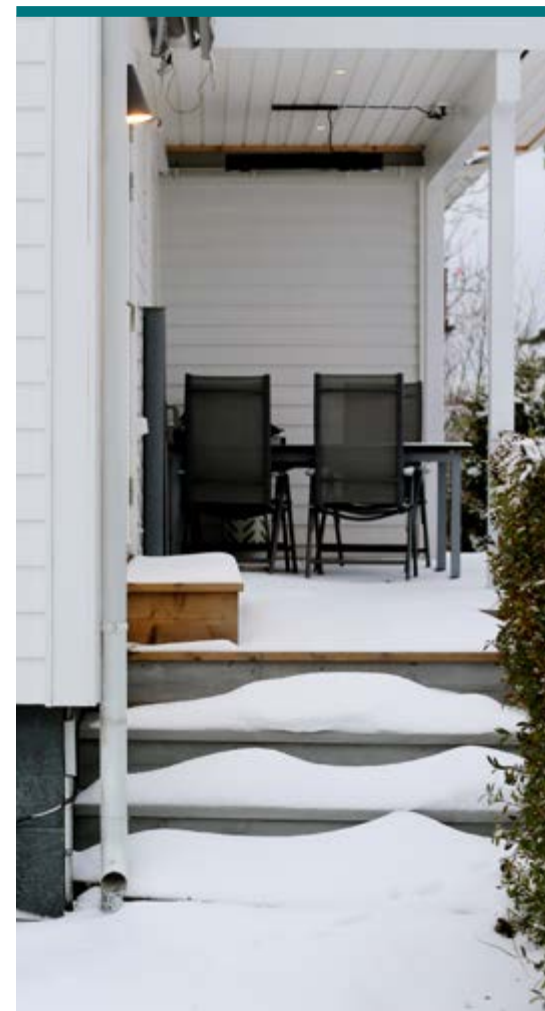

Foto: Carl Martin Nordby

Foto: Carl Martin Nordby

Presse og sosiale medier

Gjennom 2021 har vi arbeidet aktivt med hvordan vi kommuniserer eksternt, i pressen, i sosiale medier og egne kanaler. Vi legger vekt på å forklare regelverket på en forståelig måte, med et klart og tydelig språk. Antall presseklipp der direktoratet ble nevnt eller sitert, økte med 40 prosent fra 2020 til 2021.

I sosiale medier er særlig Facebook og LinkedIn viktige kanaler for kontakt med målgruppene våre. På Facebook er både informasjon om regelendringer og digital veiledning, innhold som skaper mye engasjement. Også oppussingsrådene til direktoratet er populært innhold.

Direktoratets mange veivisere hjelper privatpersoner med planleggingen av hvor og hvordan de kan bygge, for eksempel tilbygg og terrasse.

Direktoratets nettsider

DiBKs nettside er en sentral kilde til informasjon om regelverket. I løpet av 2021 hadde dibk.no drøyt 13 millioner sidevisninger, og vi ser nå resultatene fra et redesign vi gjorde i 2020. Tidligere målinger viste at en stor andel brukere forlot siden vår uten å ha funnet svaret på det de lurte på. Andelen brukere som gjennomfører oppgaven de kom til oss for å løse, økte fra 62 til 73 prosent i 2021. Dette kan forklare noe av nedgangen i antall en-til-en-henvendelser i DiBK.

For å legge til rette for videre digitalisering av bygningsregelverket, er det behov for en oppdatert publiseringsløsning. I 2021 har vi laget kravspesifikasjonen til løsningen som kommer på plass i 2022.

DEL IV

Styring og kontroll i virksomheten

Foto: Torbjørn Tandberg

OVERORDNET VURDERING AV STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

Direktoratet arbeider kontinuerlig for god styring og kontroll, og benytter mål- og resultatstyring. I 2021 har vi arbeidet særlig med videreutvikling av systemer og rutiner, og baserer oss i stadig større utstrekning på veiledninger fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Det har også i år vært et godt samspill med departementet. Vi har fått tydelige oppdrag og hatt god dialog for å sikre felles oppdragsforståelse og fleksibilitet i oppgaveløsningen.

Dialogen med Riksrevisjonen er konstruktiv, og benyttes som en mulighet for læring og forbedring.

Direktoratet arbeider kontinuerlig for god styring og kontroll, og benytter mål- og resultatstyring.

Videreutvikling av virksomhetsstyringen

I 2021 har vi arbeidet spesielt med:

- Videreutvikling av virksomhetsstyringen med tydelige delmål, konkrete oppgaver og strukturert løpende rapportering.
- Strategisk kompetansekartlegging og langsiktig planlegging av kompetanseutvikling.
- Videreutvikling av ressursbudsjettering på oppgaver og prosjekter, både når det gjelder økonomiske midler og intern tidsbruk.
- Videreutvikling av digitalisert kvalitetsstyringssystem for prosesskartlegging, rutinebeskrivelser og systemstøtte.

Ved å videreutvikle virksomhetsstyringen oppnår vi god intern kontroll, kan korrigere avvik og gjøre eventuelle andre justeringer for å øke effektiviteten og produktiviteten. Direktoratet må kunne reagere raskt dersom nye behov oppstår som krever omdisponering av ressurser og dialog med vårt departement om prioriteringer.

I 2021 ga pandemien oss et varierende kostnadsbilde sammenlignet med normalårene før pandemien. Vi har nå lagt bak oss bortimot to hele driftsår med lokale, regionale og nasjonale restriksjoner. Dette gir ekstra usikkerhet i de videre økonomiske prognosene, og medfører at vi ennå ikke kan rapportere på de langsiktige effektene av tiltakene vi har innført internt.

Høsten 2021 startet arbeidet med å lage et nytt rammeverk for rapportering mellom avdelingsdirektør og direktør. Hensikten er å skape mer forutsigbarhet og gjøre det lettere å følge opp oppgaver og ressursbruk. Et viktig tema i det nye rammeverket er forbedring av økonomistyringen.

For å sikre at ledergruppa jobber med de rette sakene til rett tid, har det også blitt gjort noen justeringer i ledermøtet. Ledermøtene har i enda større grad en strategisk orientering med fokus på leveranser i styringskalenderen.

Risikostyring og intern kontroll i direktoratet

Direktoratet har startet arbeidet med å videreutvikle systemer for styring og kontroll for oppgave- og prosjektgjennomføring. Til alle prosjekter lages det en risikoanalyse. For de mest sentrale prosjektene, der den identifiserte risikoen er størst, blir selve risikoanalysen presentert for departementet som del av den faste styringsdialogen mellom departement og direktorat.

Det jobbes fortløpende med å klassifisere og risikovurdere våre IKT-systemer og -utstyr.

Informasjonssikkerhet og beredskap

Beskrivelser av arbeidet med informasjonssikkerhet er hovedsakelig samlet i kvalitetsstyringssystemet vårt, og vi har på plass en første versjon av mål og strategi for arbeidet.

Ved anskaffelse av nye systemer stilles det krav til informasjonssikkerhet i kravspesifikasjonen.

For eksisterende systemer gjøres det jevnlig kontroll for å verifisere at informasjonssikkerheten blir ivaretatt. Avvik etter personvernforordningen rapporteres til Datatilsynet i tråd med deres beskrivelse av beste praksis.

Kunnskap og holdninger blant medarbeidere er sentralt i alt arbeid med informasjonssikkerhet. Internt ble det gjennomført en større informasjon- og holdningskampanje i oktober, den nasjonale sikkerhetsmåned.

I desember opplevde vi dataangrep rettet mot brukerkontoer. Ett av tilfellene var så alvorlig at det ble rapportert til Datatilsynet. Alle angrep ble effektivt stoppet etter kort tid. Som en følge av dette, besluttet ledelsen å innføre multifaktorautentisering i virksomheten for alle som behandler sensitive persondata. Tilsvarende sikring av alle brukere vil bli gjennomført tidlig i 2022.

Sikkerhets- og beredskapsstyringen i direktoratet er forankret i en krisehåndteringsplan som oppdateres ved behov. I 2021 var det større utskiftninger i direktoratets ledergruppe, med tre nye avdelingsdirektører. Det ble derfor vurdert at en beredskapsøvelse ikke skulle gjennomføres i 2021, men utsettes til 2022.

Avhengigheter

DiBK benytter nasjonale felleskomponenter der det behov, og har opparbeidet avhengigheter til felleskomponenter som Altinn, IDporten, BRREG, SvarUt og matrikkel-/kartdata. Felleskomponenter kan være ustabile eller utilgjengelige. I forbindelse med vår egen felleskomponent, Fellestjenester PLAN og BYGG, har vi innført overvåking og kontinuerlig vaktordning for å redusere faren for at driftsforstyrrelser påvirker systemets tilgjengelighet.

Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)

DiBK leier lokaler i Mariboes gate 13 i Oslo og i Hunnsvegen 5 på Gjøvik. Lokalene utvikles og vedlikeholdes kontinuerlig. Leieavtalen i Mariboes gate 13 er forlenget til 31.12.2026. Høsten 2021 ble det igangsatt en mindre ombygging av lokalene som skal legge til rette for økt digital samhandling, samt bedre utnyttelse av åpne kontorlandskap, stillerom, gruppe- og møterom..

Materielle verdier på arbeidsstedene er sikret med alarm og tilgangskontroll, og det var i 2021 ingen avvikshendelser. Mobile enheter som bærbare maskiner og mobiltelefoner er standard utstyr for alle. I 2021 har vi gjennomgått og oppdatert rutiner for oversiktskontroll, samt utskiftningen. Rutiner for gjenfinning og fjernsletting av enheter ved tap, gir god kontroll på bærbare enheter.

BEMANNINGS, KAPASITETS- OG KOMPETANSESITUASJONEN

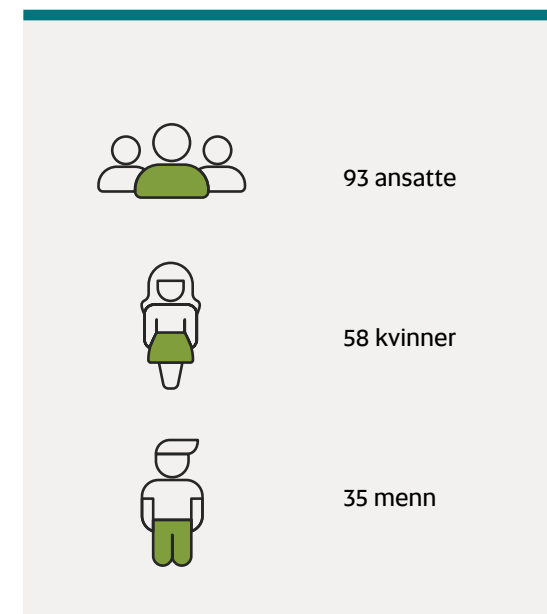
Sykefravær og arbeidsmiljø

Sykefraværet i direktoratet har ligget relativt stabilt de siste to årene under pandemien. Sykefraværet for 2021 endte på 4,8 prosent. Hovedsakelig skyldes fraværet langtidssykemeldinger. Egenmeldt korttidsfravær er på 0,74 prosent og ingen har meldt om arbeidsrelatert fravær. Koronarelatert fravær er kun sju tilfeller. Samlet er fraværet godt under målsettingen i henhold til Arbeidsmiljøutvalgets (AMU) handlingsplan.

Vi har innført en fleksibilitetspolitikk i direktoratet som gir mulighet for å benytte hjemmekontor, eller arbeid fra annet sted, dersom arbeidsoppgavene tillater dette. Denne fleksibiliteten kan bidra til et lavere sykefravær når koronapandemien avtar, ved at ansatte kan arbeide hjemmefra ved milde sykdomssymptomer, som forkjølelse og liknende. Svar fra undersøkelsen til verneombudene viser også at vi er tilfredse med denne løsningen. Ordningen skal bli evaluert i løpet av 1. halvår 2022.

Antall ansatte og deltid

Ved utløpet av 2021 hadde direktoratet 93 ansatte, hvorav 58 kvinner og 35 menn. Fire av stillingene var bemannet med vikariater. To ansatte, en mann og en kvinne, er ansatt i frivillige deltidsstillinger. Dette er samme som foregående år.

Kjønnsfordeling

Aktivitets- og redegjøringsplikten (ARP) pålegger arbeidsgivere å jobbe med likestilling og mot diskriminering, og dokumentere arbeidet som gjøres.

Kvinneandelen i direktoratet er på 62 prosent. ARP-rapporteringen viser at kjønnsfordelingen mellom de ulike stillingskategoriene er i god balanse. Kjønnsfordelingen på ledernivå har utviklet seg de siste årene. Balansen mellom kvinner og menn i de ulike stillingskategoriene viser god fordeling mellom kjønnene, med noe overvekt på kvinnelige ledere på avdelings- og seksjonsnivå.

Direktoratet har en aktivitets- og redegjøringsplikt. Dette skal skje fortløpende og er i 2021 utarbeidet i samarbeid med representanter fra AMU og de tillitsvalgte.

LIKESTILLING, INKLUDERING OG MANGFOLD

Aktivitets- og redegjøringsplikten gir gode indikatorer og verktøy slik at vi fanger opp eventuelle utfordringer på området. Samlet sett har direktoratet få lønnsforskjeller mellom kjønnene i de ulike stillingskategoriene. Der det er forskjell, kan dette skyldes at det er ulike krav til utdanning innenfor samme stillingskategori i ARP-oversikten, samt at det er noe ujevn ansiennitet for kvinner og menn i samme stillingskategori.

Lønnsutvikling skjer gjennom god dialog med ansattes foreninger, der særlige forhold diskuteres i forkant som grunnlag for lokale forhandlinger. Det er enighet om å starte et arbeid med revidering av lønnspolitikken. Både arbeidsgiver og ansatte er godt representert i arbeidet.

Vi har ingen varslede tilfeller som gjelder diskriminering. Formaliserte krav til videre utvikling i rapporteringen, sammen med resultater fra arbeidsmiljøundersøkelser, gir oss mer detaljert oversikt og faktagrunnlag for å vurdere risiko på området.

Målsettingene knyttet til likestilling og mot diskriminering er forankret i direktoratets lønnspolitikk og i virksomhetens personal og HMS-håndbok. Her finnes også detaljerte varslingsrutiner knyttet til kritikkverdige forhold, herunder trakassering.

Vi samarbeider med Husleietvistutvalget og har lærling innenfor utdanningsretningen Service- og samferdsel: Kontor og administrasjonsfag. Vi fordeler oppgavene i opplæringsplanen mellom oss, med bistand fra OK stat.

Vi har fortsatt vårt målrettede arbeid med rekruttering i henhold til inkluderingsdugnaden. På utlyste stillinger i 2021 har vi hatt en marginal økning av søkere med hull i CV-en. Det var dessverre ingen som ble ansatt etter kvalifikasjonskriteriene.

Vi har vedtatt å utsette oppstart av statens traineeprogram til våren 2022, da pandemisituasjonen og lite fysisk tilstedeværelse på kontoret vanskeliggjorde oppstart i 2021. Vi har derfor ikke oppnådd målsettingen for inkluderingsdugnaden for 2021.

Direktoratet gjennomførte brukerundersøkelser om arbeidsforhold, og resultatet er behandlet i AMU.

Tabell 10: Registreringsskjema for tilstandsrapportering (kjønn) 2021

		Antall	Andel kvinner	Lønns-gj.snitt fast lønn		Kvinner %andel av gj.snittslønn	Kvinner %andel av sum kontante ytelser		Deltid		Midlertidig ansettelse		Foreldrepermisjon		Legemeldt sykefravær		Tiltak 1*	
				K	M		K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
		Totalt		År	År			%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Totalt i virksomheten	I fjor	84	-	666 061	714 448	-	-	0	6	2	0	4	8	6	2	3	2	
	I år	93	62 %	697 850	733 536	0,95	0,95	1,7	2,9	1,2	0,4	3	-	3	7	-	9	
Toppleidelse	I fjor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	I år	1	0 %	-	1 325 000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Mellomledelse	I fjor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	I år	10	70 %	915 748	1 027 433	0,89	0,89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Fagleder	I fjor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	I år	5	40 %	990 697	935 449	1,06	1,05	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Seniorstillinger	I fjor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	I år	37	62 %	751 406	724 403	1,04	0,99	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	
Saksbehandlere	I fjor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	I år	37	65 %	566 613	605 083	0,94	0,92	4,2	7,7	8,3	7,7	17	-	-	-	-	-	
Kontortilsatte	I fjor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	I år	3	67 %	471 650	452 400	1,04	1,04	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Definisjon på kategorier:

- Mellomledelse: Avdelingsdirektør, kommunikasjonssjef, seksjonsleder + 1 fungering
- Fagledere: Fagdirektører og sjefsingeniører
- Seniorstillinger: Seniorrådgivere, senioringeniører og seniorarkitekter
- Saksbehandlere: Rådgivere, arkivleder, avdelingsingeniører og overingeniører
- Kontortilsatte: Førstekonsulenter
- *Tiltak 1: Ansatte som gjennomfører etterutdanning på høyskole

DEL V

Vurdering av framtidssutsikter

Sirkulært og sikkert

Byggenæringen er blant våre største næringer, og står for en betydelig andel av klimagassutslippene. Dermed står næringen sentralt når vi skal skape et mer bærekraftig samfunn.

I FNs bærekraftsmål er det å stoppe klimaendringene del av et større bilde, hvor blant annet gode bymiljøer, innovasjon og infrastruktur står på agendaen. Dette er tema som i høyeste grad handler om utvikling og bruk av regelverk og rammevilkår. Det gir oss spennende utfordringer vi må løse i samarbeid med vårt departement, andre sektormyndigheter og, ikke minst, de ulike aktørene i bygg- og anleggsnæringen.

Klimaeffektivisering

Det er et uttalt mål at klimagassutslippene fra bygg og byggenæringen skal reduseres. En viktig oppgave for oss vil være å vurdere hvordan utslipp fra selve byggeprosessen kan reduseres, blant annet ved bruk av klimavennlige materialer og økt ombruk av byggevarer.

Det aller mest bærekraftige er å ta vare på de bygningene vi allerede har, og videreutvikle disse. I tiden framover skal vi se på energirenovering og hvilke tiltak som faktisk gir gevinst. Skal energi-effektivisering være bærekraftig, må klimabelastningen fra materialbruk ikke overskride den langsiktige gevinsten av tiltakene.

Sikkert og effektivt

For at endringer i regelverket skal være treffsikre og ha den ønskede effekten, skal vi hente inn kunnskap om tilstanden i bygningsmassen: om byggfeil, om hvordan regelverket etterleves og om konsekvenser av regelverksendringer. Endringer i det byggtekniske regelverket skal ikke føre til at byggeprosessen oppleves som mer kompleks. En videreutvikling av regelverket må tilrettelegges for mer digitalisering.

Vi skal være sikre på at våre boliger og arbeidsplasser er trygge steder å oppholde seg. Klimaendringene gir oss våtere og villere vær, med påfølgende naturfarer. Vi må ta høyde for konsekvensene av klimaendringene når vi videreutvikler det byggtekniske regelverket. Brannsikkerhet er en av pilarene i regelverket vårt. Her skal vi arbeide langsiktig og i dialog med kunnskapsmiljøer, bransje og andre sektorer for å få et regelverk som både bidrar til sikkerhet og effektive byggeprosesser. I det kommende året skal vi se på problemstillinger rundt tilgang til slukkevanntank og hvordan brannsikkerheten er ivaretatt i bygninger med behandlet trekledning.

Regelverk tilpasset framtiden

Circularity Gap Report Norway anslo at i 2020 var 2,4 prosent av økonomien i Norge sirkulær. Det er svært lavt, særlig med tanke på at gjennomsnittet i verden er på 8,6 prosent. Vi vil samarbeide med byggenæringen for å finne gode, digitale løsninger som kan hjelpe oss på vei mot å bli mer sirkulære. Det handler om alt fra byggeprosessen til hvordan vi dokumenterer brukte byggematerialer.

Vår digitale regelverksplattform, Fellestjenester BYGG, kontrollerer og sender inn byggesøknader til riktig kommune. Fellestjenester BYGG er allerede i ferd med å bli en suksesshistorie. Nærmere 50 prosent av alle søknader sendt av profesjonelle aktører går gjennom tjenesten, og tallet er økende. Enda bedre blir det når flere sektormyndigheter kommer med i ordningen. Målet er at byggenæringen ikke skal forholde seg til en rekke instanser i bygge- og plansaker, men at møtet med det offentlige oppleves som sømløst og effektivt. Desto flere prosesser som løses digitalt, og på felles plattformer, jo bedre for alle aktører involvert.

Vi lar Fellestjenester Bygg være en ledestjerne for hvordan vi arbeider videre med digitalisering av stadig større deler av byggesaksprosessen, og – etter hvert – planprosessen. Digitalisering blir da ikke bare en måte å effektivisere på, men et verktøy for å involvere interessenter på rett tidspunkt i prosessen. Det kan gi mer medvirkning, også i lokalmiljøene.

Over 60 prosent av landets kommuner bruker det digitale saksbehandlingsverktøyet eByggesak i sin byggesaksbehandling. Målet er at enda flere skal med, og at digitaliseringen av søknadsbehandlingen også får innvirkning på kvalitet og likebehandling på tvers av kommunegrensene.

Utvikling av direktoratet

Fremtidens byggenæring vil stadig møte nye behov. Det krever at vi som arbeider med regelverk og rådgivning til bransjen har oppdatert kunnskap. Vår viktigste ressurs er våre medarbeidere. I 2022 starter arbeidet med en kompetansekartlegging i direktoratet. Kartleggingen skal gi oss retning for hvordan vi arbeider med kompetanseutvikling og kompetanseheving internt, men også for framtidig rekrutteringsarbeid.

Vi startet det nye året med en ny modell for styring av oppgaver og prosjekter internt. Ved å samle flere oppgaver i større oppgaveporteføljer, blir vi bedre på å se sammenhenger og trekke ut gode synergier i arbeidet vårt, både faglig og med tanke på ressursbruk. Vi legger også til rette for en fleksibel arbeidshverdag, der det for flere av oss vil være mulig med delvis bruk av hjemmekontor. Alt i alt gir dette ledere og ansatte mulighet til å løse oppgavene på den mest hensiktsmessige måten, med kvalitet og effektivitet.

Ved hjelp av en ny kommunikasjonsstrategi for perioden fram til 2026, skal vi nå enda flere. Vi skal arbeide med klart språk og formidle regelverket slik at alle kan forstå og ta det i bruk. Vi skal fremme viktigheten av bærekraftig bygg og skape forståelse for byggeregler og byggkvalitet. Det vil legge grunnlag for at enda flere vil delta i diskusjoner om fremtidens gode byggeri.

Over 60 prosent av landets kommuner bruker det digitale saksbehandlingsverktøyet eByggesak i sin byggesaksbehandling.

Foto: DIBK

DEL VI

Årsregnskap

Direktoratets mål er, gjennom strukturert styring og kontroll, å ha tilstrekkelig sikkerhet til inndekning av uforutsette merutgifter, og muliggjøre realiseringen av ønskede investeringer og satsninger innenfor den tildelte rammen.

Foto: Ilja Hendel

Ledelseskommentar

årsregnskapet 2021

Den økonomiske utviklingen er beskrevet i rapporteringer til departementet gjennom året. Det endelige resultatet for 2021 kan i korte trekk beskrives slik:

- Kap. 0587, post 01 – Driftsutgifter gjøres opp med en mindreutgift på 2,6 %, som tilsvarer kr 2 802 159. Beløpet søkes overført til 2022.
- Kap. 0587, post 22 – Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling gjøres opp med en mindreutgift på 2,4 %, som tilsvarer kr 1 374 366. Beløpet søkes overført til 2022.
- Kap. 3587, post 01 – Diverse inntekter viser en mindreinntekt 81,8 %, som tilsvarer kr 90 000 i forhold til budsjettert inntekt.
- Kap. 3587, post 04 – Sentral godkjenning endte opp med en mindreinntekt på 0,9 %, som tilsvarer kr 364 100. Mindreinntekten er korrigert gjennom redusert bevilgning til kap. 0587, post 01.

Utgifter kap 0587 post 01 Drift

Posten dekker direktoratets lønns- og driftskostnader, og mindreutgiften ble på 2,8 mill kroner etter justering for mindreinntekt for sentral godkjenning.

Vårt mindreforbruk skyldes i hovedsak lavere driftskostnader utenom lønn, da pandemien naturlig har medført utstrakt bruk av hjemme-kontor og digital samhandling.

Utgifter kap 587 post 22 Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling

Posten skal bidra til kunnskapsutvikling og informasjonsformidling om bygningspolitiske temaer og finansierer utredninger og våre eksterne samhandlings- og kommunikasjonsaktiviteter. Stortinget har vedtatt en bevilgning for 2021 på 43,8 mill. kroner. Av dette ble bevilgningen 42,8 mill. kroner. Departementet holdt tilbake den resterende delen av bevilgningen, 1 mill. kroner, til finansiering av en doktorgrad hos OsloMet ved Housing Lab.

DiBK bevilget 1,5 mill. kroner til oppfølging av Bygg21 i 2021. Bruken av midlene er fulgt opp med bevilgningsbrev og rapportering.

Mindreutgiften ble på 1 374 366 kroner, noe som tilsvarer 2,4 prosent av sum bevilgning.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) viser til Stortingets behandling av Prop. 195 S (2020-2021), jf. Innst. 600 S (2020-2021). I Tillegg nr. 4 til tildelingsbrev ble stikkordet "kan overføres" vedtatt for kap. 587 Direktoratet for byggkvalitet, post 22 Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling i 2021.

Inntekter kap 3587 post 04 Sentral godkjenning

Sentral godkjenning skal være selvfinansierende gjennom gebyrene. Årsgebyret for foretak som har sentral godkjenning var i 2021 på 3 100 kroner. Gebyr fra 12 450 foretak er inntektsført og utgjorde 38,5 mill. kroner. I forhold til budsjettert inntekt ble mindreinntekten 364 100 kroner.

Årsakene til nedadgående gebyrinngang er knyttet til fortsatt usikkerhet knyttet til Sentral godkjennings inntekter, da vi ser at det også i 2021 er en liten nedgang i antall betalende foretak. Mindreinntekten er kompensert fullt ut i tråd med selvfinansieringen for ordningen med en tilsvarende reduksjon i driftsbudsjettet.

Kap 3587 post O1 Diverse inntekter

På denne posten føres inntekter fra overtredelsesgebyrer knyttet til feilaktige opplysninger eller uriktig bruk av godkjenningsmerket for Sentral godkjenning, samt uriktig produktokumentasjon for byggevarer, der direktoratet er tilsynsmyndighet. Budsjettert inntekt er lav, og gebyrene er vanskelige å budsjettere. For 2021 ble samlet gebyrinntekt på 20 000 kroner, mens budsjettert inntekt var på 110 000 kroner.

Belastningsfullmakter

Direktoratet har belastningsfullmakt fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet på kapittel 500 post 21 til bruk for å videreutvikle Felles-tjenester PLAN som en nasjonal verktøykasse for digitale selvbetjeningsløsninger i arealplansaker. Bevilgningen var på 5 850 000 kroner og resultatet endte med et lite overforbruk på 6 010 kroner som er avklart med departementet.

Avtale med Direktoratet for økonomistyring

Direktoratet for byggkvalitet er fullservicekunde for lønns- og regnskapstjenester hos DFØ, men har et selvstendig ansvar for all regnskapsføring. Vi bruker standard kontoplan og fører regnskap etter kontantprinsippet.

Avtale med Statens innkrevingsentral

Direktoratet har en avtale med Statens innkrevingsentral om innkreving av tvangsmulkt og overtredelsesgebyrer med hjemmel i plan- og bygningsloven. Belastningsfullmakten føres på vårt inntektskapittel 3587 post O1. For 2021 ble det krevet inn til sammen 20 000 kroner.

Revisjon av regnskapet

Riksrevisjonen gjennomfører kontroller og revisjon av direktoratets regnskap.

Årsregnskap for Direktoratet for byggkvalitet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten.

Foto: iStock

PRINSIPPNOTE ÅRSREGNSKAPET

Årsregnskap for Direktoratet for byggkvalitet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2019 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- Regnskapet følger kalenderåret.
- Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet.

Sumlinjen "**Netto rapportert til bevilgningsregnskapet**" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved overgangen til nytt år nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen Samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregns-

skapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorrapportering med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorrapporteringen Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen, bokførte tall fra virksomhetens

kontospesifikasjon i kolonnen Spesifisering av bokført avregning med statskassen. Notene viser forskjellen mellom beløp virksomheten har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i virksomhetens kontospesifikasjon (herunder saldo på kunde- og leverandørkonto) og beløp virksomheten har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Virksomheten har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifisering av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifikasjon og leverandørspesifikasjon. Dette medfører at salgs- og kjøpstransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.

Foto: Carl Martin Nordby

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2021

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merutgift (-) og mindreutgift
0587	Direktoratet for byggkvalitet	01	Driftsutgifter	A, B	109 486 000	106 319 740	3 166 260
0587	Direktoratet for byggkvalitet	22	Kunnskapsutvikling og informasjon	A, B	57 984 000	55 609 634	2 374 366 ¹
0500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	21	Spesielle driftsutgifter		5 850 000	5 586 010	²
1633	Nettoordning for mva i staten	01	Nettoordning for mva i staten	-	0	16 183 597	-
Sum utgiftsført					173 320 000	183 968 981	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2021	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3587	Direktoratet for byggkvalitet	01	Diverse inntekter	A, B	110 000		³
3587	Direktoratet for byggkvalitet	04	Gebyr for sentral godkjenning	A, 1	38 959 000	38 594 900	-364 100 ⁴
5309		29	Tilfeldige inntekter	-	0	107 158	-
5700		72	Arbeidsgiveravgift	2	0	9 761 445	-
Sum inntektsført					39 069 000	48 463 503	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

135 505 478

Kapitalkontoer

60062701	Norges Bank KK/innbetalinger					40 890 928	
60062702	Norges Bank KK/utbetalinger					-175 586 844	
705870	Endring i mellomværendet med statskassen					-809 562	
Sum rapportert						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

		31.12.2021	31.12.2020	Endring
705870	Mellomværende med statskassen	-3 336 251	-2 526 689	-809 562

*Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler).

1) På kapittel 0587 post 22 har KMD tilbakeholdt kr 1.000.000 til finansiering av doktorgrad hos OsloMet ved Housing Lab. Mulig overføring i note B er redusert med tilsvarende beløp.

2) KMD har gitt DiBK fullmakt til å belaste kapittel 500, post 21 Spesielle driftsutgifter med inntil 5 850 000 kroner ekskl. mva. i 2021. Resultatet ble et mindre overforbruk på kr 6.010 som er avklart med KMD.

3) Direktoratet har gitt belastningsfullmakt til SI på kapittel 3587 post 01 for innkreving av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr. I 2021 ble det krevet inn kr 20.000.

4) Inntektskapittel 3587 post 04 hadde en mindreinntekt i 2021 på kr 364 100. Dette er ført som reduksjon på mulig overførbart beløp på kapittel 0587 post 01.

Note A: Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0587 01	5 268 000	104 218 000	109 486 000
0587 22	14 205 000	43 779 000	57 984 000
0500 21	-	5 850 000	5 850 000

Note B: Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter(-) ²	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter/ mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Fullmakt til å overskride bevilgning med overtid, reisetid og timelønn for november 2020	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp*	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
0587 01	Kan overføres	3 166 260	-	3 166 260	-364 100	-	-	-	2 802 160	2 802 160	2 802 160 ¹
0587 22	Kan overføres	2 374 366	-1 000 000	1 374 366	-	-	-	-	1 374 366	1 374 366	1 374 366 ²

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5 % av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres".

Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Opplysninger om avgitte belastningsfullmakter på inntektskapitler*

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-)	Inntektsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (+)	Merinntekt og mindreinntekt (-) etter avgitte belastningsfullmakter
3587 01	-110 000	20 000	-90 000 ³

Fullmakten gis for kapittel 0587, postene 01 og 22 mot tilsvarende merinntekter på de vilkårene som framgår av R-110, pkt. 2.4.

¹ Fullmakt til å overskride driftsbevilgning under kapittel 0587, post 01 mot tilsvarende merinntekter på kapittel 3587, post 04, jf. romertallsvedtak VI Merinntektsfullmakter, jf. Innst. 16 S (2020–2021) vedtatt 15.12.2020.

Resultatet på kapittel 0587 post 01 ble et beregnet mindreforbruk på kr 2.802.160 hvor mindreinntekten på kapittel 3587 post 04 er redusert i mulig overførbart beløp. Bevilgningen dekker også utgifter til drift av ordningen med sentral godkjenning av foretak med ansvarsrett. Ordningen skal være selvfinansierende og dekkes av gebyrer jf. kapittel 3587 post 04.

² Stortinget har i Prop 195 S (2020-2021) jf. Innst. 600 S (2020-2021) vedtatt at stikkordet «kan overføres» kan benyttes for kapittel 0587, post 22 i 2021.

Kapittel 0587 post 22 endte med et beregnet mindreforbruk på kr 1.374.366. Resultatet er etter at vi har trukket fra KMD sin tilbakeholding av kr 1.000.000 i tildelingsbrevet for finansiering av doktorgrad hos OsloMet ved HousingLab.

³ På kapittel 3587 post 01 har Direktoratet gitt belastningsfullmakt til SI for innkreving av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr. I 2021 ble det krevet inn kr 20.000.

Oppstilling av artskontorapporteringen 31.12.2021

		Note	2021	2020
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	Innbetalinger fra gebyrer	1	38 594 900	39 000 790
	Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
	Salgs- og leieinnbetalinger	1	0	0
	Andre innbetalinger	1	0	0
	Sum innbetalinger fra drift		38 594 900	39 000 790
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet	Utbetalinger til lønn	2	79 218 015	75 489 891
	Andre utbetalinger til drift	3	86 714 383	77 191 337
	Sum utbetalinger til drift		165 932 398	152 681 228
Netto rapporterte driftsutgifter			127 337 498	113 680 438
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
	Sum investerings- og finansutgifter		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet	Utbetaling til investeringer	5	1 852 552	678 664
	Utbetaling til kjøp av aksjer	5, 8B	0	0
	Utbetaling av finansutgifter	4	433	2 651
	Sum investerings- og finansutgifter		1 852 986	681 315
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter			1 852 986	681 315
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	101
	Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	101
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0	0
	Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler*	Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		107 158	103 100
	Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		9 761 445	9 299 244
	Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		16 183 597	13 213 352
	Netto rapporterte utgifter på felleskapitler		6 314 994	3 811 008
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet			135 505 478	118 172 660

Oversikt over mellomværende med statskassen**

		Note	2021	2020
Eiendeler og gjeld	Fordringer på ansatte		0	82 208
	Kontanter		0	0
	Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
	Skyldig skattetrekk og andre trekk		-3 307 862	-2 490 122
	Skyldige offentlige avgifter		-28 389	-129 632
	Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse		0	0
	Mottatte forskuddsbetalinger		0	0
	Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m)		0	11 072
	Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger		0	-216
Sum mellomværende med statskassen	8	-3 336 251	-2 526 689	

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov. Se veiledning over hva som skal inngå som en del av mellomværende med statskassen.

Note 1: Innbetalinger fra drift

		31.12.2021	31.12.2020
Innbetalinger fra gebyrer	Gebyrer m.m. – driftsinntekt	38 594 900	39 000 790
	Sum innbetalinger fra gebyrer	38 594 900*	39 000 790
	Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift		38 594 900	39 000 790

*Sum innbetalinger fra gebyrer. Det var 12 450 kunder som betalte inn årsgebyr til sentral godkjenning i 2021

Note 2: Utbetalinger til lønn

	31.12.2021	31.12.2020
Lønn	62 852 086	60 116 674
Arbeidsgiveravgift	9 761 445	9 299 244
Pensjonsutgifter*	7 348 131	7 047 511
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-2 133 290	-2 527 374
Andre ytelser	1 389 642	1 553 837
Sum utbetalinger til lønn	79 218 015	75 489 891
Antall utførte årsverk	80	78,5

*Nærmere om pensjonskostnader

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesats for 2021 er 14 %. Premiesatsen for 2020 var 14 %.

Arbeidsgivers andel av premien er 12 %.

Note 3: Andre utbetalinger til drift

	31.12.2021	31.12.2020
Husleie	8 138 065	7 997 402
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	492 551	63 934
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	924 856	789 535
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	53 436	47 529
Mindre utstyranskaffelser	496 395	209 956
Leie av maskiner, inventar og lignende	6 868 156	3 385 231
Kjøp av konsulenttjenester	37 968 440	34 843 325
Kjøp av andre fremmede tjenester	25 642 575	23 343 407
Reiser og diett	501 183	901 260
Øvrige driftsutgifter	5 628 726	5 609 757
Sum andre utbetalinger til drift	86 714 383	77 191 337

Note 4: Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2021	31.12.2020
Utbetaling av finansutgifter		
Renteutgifter	433	2 651
Sum utbetaling av finansutgifter	433	2 651

Note 5: Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

		31.12.2021	31.12.2020
Utbetaling til investeringer	Immaterielle eiendeler og lignende	85 149	70 596
	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	1 767 404	608 068
Sum utbetaling til investeringer		1 852 552	678 664

Note 6: Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2021	31.12.2020
Tilfeldige og andre inntekter (Statskonto 530929)*	0	101
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	101

*Renter på tilbakeføring av skattetrekk fra kemner.

Note 7: Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2021	31.12.2020
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

Note 8: Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværendet med statskassen

Del A: Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværendet med statskassen		31.12.2021		Forskjell
		Spesifisering av <i>bokført</i> avregning med statskassen	Spesifisering av <i>rapportert</i> mellomværendet med statskassen	
Finansielle anleggsmidler	Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
	Obligasjoner	0	0	0
	Sum	0	0	0
Omløpsmidler	Kundefordringer	186 000	0	186 000
	Andre fordringer	0	0	0
	Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
	Sum	186 000	0	186 000*
Langsiktig gjeld	Annen langsiktig gjeld	0	0	0
	Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld	Leverandørgjeld	0	0	0
	Skyldig skattetrekk	-3 307 862	-3 307 862	0
	Skyldige offentlige avgifter	-28 389	-28 389	0
	Annen kortsiktig gjeld	0	0	0
	Sum	-3 336 251	-3 336 251	0
Sum	-3 150 251	-3 336 251	186 000	

*Forskjell: Utestående kundefordringer gjelder årsgebyr til sentral godkjenning per 31.12.2021.

DIREKTORATET FOR BYGGKVALITET
Org. nr.: 974760223

Riksrevisjonens beretning

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Direktoratet for Byggkvalitet årsregnskapsoppstillinger for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2021. Årsregnskapsoppstillingene består av oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering og noter, herunder sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 135 505 478 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet.

Etter Riksrevisjonens mening:

- oppfyller årsregnskapsoppstillingene gjeldende krav, og
- årsregnskapsoppstillingene gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2021 og kapitalposter per 31. desember 2021, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen*, *instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI 2000–2899). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 Code of Ethics utstedt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av ledelseskomentarene (i del VI) og annen øvrig informasjon (del I–V) i årsrapporten. Riksrevisjonens konklusjon ovenfor om årsregnskapsoppstillingene dekker ikke informasjonen i øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er det vår oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige

informasjonen, årsregnskapsoppstillingene og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, eller hvorvidt den øvrige informasjonen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom den øvrige informasjonen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at den øvrige informasjonen i årsrapporten:

- er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk

Ledelsens og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapsoppstillingene

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapsoppstillingene som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som de finner nødvendig for å kunne utarbeide årsregnskapsoppstillingene som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig intern kontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapsoppstillingene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukerne foretar basert på årsregnskapsoppstillingene.

Som en del av revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapsoppstillingene, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapsoppstillingene får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapsoppstillingene, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapsoppstillingene gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen, og informerer det overordnede departementet om dette.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000 for etterlevelserevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapsoppstillingene som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapsoppstillingene og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til ISSAI 4000, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo; 12.05.2022

Etter fullmakt

Tor Digranes
ekspedisjonssjef

Kari Frisvold Kay
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt